

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20—Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 35.

Podružnici:

Maribor, Barbarska ul. 1
Celje, Aleksandrova c.Račun pri pošt. čekov
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 2. decembra.

V Zagrebu so bili upokojeni štirje vseučiliški profesorji, ker so se postavili na čelo najnovejše republikanske akcije Hrvatske Zajednice. Upokojevec ni bila izvršena po prostem predurku vlade, temveč po strogem predpisu zakona, ki pravi, da državni uradnik ne more biti, kadar javno izraža načela zoper obstoječo državno obliko. V tej zakonski določbi je tudi precejšen del morale. Kdor je slovesno »pri Bogu vsemogočnem« prisegel, da bo »vladajočemu kralju zvest« in da se bo vestno držal postojekih zakonov, ta ne more in ne sme javno pred svetom proglašati, da je po krivem prisegel in da svoje moške besede ne smatra za obvezno. Država svojim uradnikom ne prepoveduje prepričanja, ona jim ne brani, da so republikanci ali kar hočejo, toda upravičeno je rekla, da državni uradnik, ki hoče biti republikanski propovednik, ne more ostati njen funkcionar. Tako se vladajo tudi republike napram monarhistom.

Ko so torej štirje zagrebški profesorji javno nastopili za separatistični republikanski program, bilo je mogoče samo dvoje: ali da sami izvajajo konsekvence, ali pa da jih izjavi država. Ko je bil Gandhi pred sodnikom, — Milobar ni Gandhi, toda baš zato je paralela lepša, — je sam naglasil: Pregrešil sem se proti pozitivnim zakonom in moram nositi odgovornost. In srbijanski republikanec, vseučiliški prof. Ljuba Stojanović, je takoj, ko je parlament sprejel činovniški zakon, dal ostavko, češ, jaz ne morem drugače radi svojega prepričanja in radi zakona. Evo, to sta dva moža, s kojima se v političnih principih ne strinjamo, ki jih pa moramo spoštovati, ker sta se vedla moško. A zagrebška gospodar Podpisani so se pod krvav proglas, a istočasno pa so »zvestobo do kralja« pustili, da se sama brani. In ko so to storili in so jih zadele posledice zakona — so postali mučenički!

In sicer mučenički svobodne znanosti in preganjana je v njih avtonomija naših univerz! Slepe strankarstvo, kateremu ni nič svetega, se je takoj potrudilo, da vpreže visokošolsko omladino za blamirane republikance ter nedosledne in nemožne političarje porabi za dobrodošel povod iz zvezi nemire in nereda na naših visokih šolah. Izvršuje se zakon — pa pravijo, da je prizadeta svoboda univerz, kaznuje se prestopki držav. uradnika, pa trdijo, da je v opasnosti svoboda znanosti! Naša država strogo respektira svobodo znanosti in avtonomijo visokih nauk. Politi in tovariši so mogli učiti, kar so hoteli, vzgajati akademsko omladino, kakor so hoteli (in žal so ji dali mnogo, mnogo slabega vzgleda), nihče jih ni motil in sodil. Le cerkev pri nas anatimizira nauke, ki se ji zdijo opasni. Profesorji Polić, Bazala, Milobar, Barac so bili nedotakljivi državni uradniki Polić in tovariši niso mogli in smeli izbežati konsekvencam pozitivnega zakona.

Toda separatizmu je bil ta slučaj dobrodošel. Da zanese med akademsko omladino zmedo ter zlorabi dijaštvo — proti nacionalni misli. Zato so tudi v Ljubljani klerikalci takoj pokoncu za akademsko slobodo. A to je »sioboda« kakor jo oni razumejo: sloboda sevršstva napram zmagovalni pohodu rariionalne misli, ki je čini zaščitnica resnične svobode našega napredka. Z mefistofeličnim obrazom plinajo mladini na sree: »Reakcija je na pohodu, Pribečević hoče, boja v družbi z Žerjavom, odžagati vse profesorje, ki mi niso po volji. Svobodna znanost je v opasnosti. Ad arma, juvenes, da branimo svojo alme miter pred biriči. Toliko, da ne vpijejo še: »Burschen, heraus!«

Po njihovem bi moral biti splošen alarm, mobilizirati bi se morala slajna tradicija, vse, kar so visoke šole doprinesle za svobodo, akademske legije in črnošolci, padovanske burze, Gajevi Iliri v surkah, in montmartrski ali warburški svobodnjak in Nečajevlev ali Bakunov revolucionar akademik, vsi bi morali z dopadenjem gledati na najmlajšega svojega ljubljanskega komilitona, ki hiti na barikado, da se na njej bori proti »jugoslovenski reakcionarni buržoaziji« (saj tako se pravilno glasi ta votla fraza, je li?) Ob strani pa hiti črni tamburmajor in votlo bobna na pobuno. Par let po sežiganju Cankarjeve Erotike, pa škofovi ataki na muzo, Mladina vprežena v klerikalno kvadrigo? Kavdinsko ligo ni bilo toli sramotno!

Prepozorna je klerikalno-separatistična akcija, da bi mogla imeti uspeha. Res je, mlada srca se rada vžrejo in mlada glava dostikrat ne opazi, da je plamen, ki jo objema nečistega izvora. Toda to-

Poskus separatističnih nemirov na zagrebški univerzi

ZAGREBSKO VSEUČILIŠČE ZAPRTO. — SEPARATISTIČNI EMISARJI HUKAJO TUDI V LJUBLJANI IN BEOGRADU.

Zagreb, 2. decembra. Ker je vlada, ravnaajo se po predpisu zakona, upokojila štiri vseučiliške profesorje, ki so stopili na čelo republikanske propagande, so v nedeljo dopoldne sklicali hanaovci in radičevski visokošolci v Zagrebu protestno zborovanje, češ da je vlada kršila avtonomijo univerze ter se pregrešila proti svobodi znanosti. Skupščina se ni obnesla. Udeležilo se jo je razmeroma malo število dijakov, med katerimi so hanaovci in komunisti na vso moč haranguirali. Nastopili so trije govorniki, katerih izvajanja so bila prosta strankarska agitacija.

Medtem je mimo univerze prikorakal oddelek vojaštva, ki se je vračal v mesto. Iz zbora separatističnih dijakov so pričeli padati klici: »Doli z vojsko! Zivela republika! Zivela sovjetska Rusija!« Gruča komunistov je pričela prepevati »internacionalo«, hanaovci in radičevci pa za njimi. Prispela je policija, katere poveljnik je pozval dijake naj se tekom četrte ure razidejo. Separatisti se temu pozivu niso odzvali, temveč so sklenili resolucijo, da proglašajo petdnevni »štrajk« ter pozivajo profesorje, naj se jim pridružijo. Tudi izjavljajo, da v bodoče ne bodo pustili predavati nobenemu profesorju, ki bi bil imenovan od sedanje vlade na mesto upokojenih profesorjev.

Ker se zborovalci niso hoteli raziti, jih je policija končno razgnala. Pri tem so bili štirje dijaki aretirani.

Ker se je bilo bati, da bodo separatisti izvajali na univerzi nadaljne nemire in nasilno poskušali izvesti svoje namere, je rektor dal večeraj univerzo zapreti in akademski senat se sedaj posvetuje o nadaljnjih ukrepih.

Večina dijaštva je proti štrajku, ki ima povsem partizansko tendenco. Čim bo univerza zopet odprta, se bodo predavanja gotovo mogla vršiti, ker si dijaštvo ne bo dalo doposti, da služi kot sredstvo radičevske propagande. Pred univerzo se danes ves dan zbirajo gruča dijakov, ki živahno razpravljajo o nedeljskih demonstracijah in izjavih. Na Wilsonovem trgu stoje policijske straže, da preprečijo vsak ekscs.

Stavkovni odbor je odposlal v Beograd in Ljubljano posebne delegate, ki bi naj

nahujskali ljubljanske in beograjske akademike, da se i oni pridružijo zagrebški akciji.

V BEOGRADU JE AKCIJA ZAGREBSKIH SEPARATISTOV POPOLNOMA PROPADLA.

Beograd, 2. decembra. p. Sem so dopelji delegati zagrebških separatističnih dijakov, da pod pretezo obrambe vseučiliških svobodščin pritegnejo svoji akciji tudi beograjsko akademsko omladino. Njihova akcija je popolnoma propadla ter se njihovu pozivu ni nihče odzval. Predavanja se nemoteno vršijo in niti komunistični del dijakov se ne namerava dati speljati na led.

POSKUS V LJUBLJANI.

Ljubljana, 2. decembra. Separatistični emisarji so danes prispeli tudi v Ljubljano ter so skušali pridobiti akademsko omladino za simpatijski štrajk. Popoldne in zvečer se je vršila seja zastopnikov dijaških organizacij, ki pa so se povabilu le deloma odzvale. Klerikalci so prišli na sestanek že s parolo za štrajk in je torej vodstvo SLS odločeno, da potisne tudi našo univerzo v politični vrtnec. Napredno dijaštvo se je ostro izjavilo proti štrajku, ker se predmet, radi katerega bi se naj stavka vršila prav nič ne tiče ne vseučiliških svobodščin in ne svobodne znanosti. Klerikalci in komunisti pa so sklenili, da za jutri zahtevajo od rektorja vseučiliško dvorano, kjer hočejo imeti zbor, na katerem bi se naj proglašila stavka radi Radičevih republikanskih eksponentov! Napredna in nacionalna omladina pač ne bo dopustila, da se iz ljubljanske univerze napravi Radičeva šola...

Nocoj smo prejeli od Akcijskega odbora naprednih akad. društev sledeči KOMUNIKE:

»Klerikalni in komunistični študenti na ljubljanski univerzi pripravljajo vsled upokojitve zagrebških univerzitetnih profesorjev protestno zborovanje in eventualno stavko. Akcijski odbor naprednih akademskih društev je sklenil, da se te politične demonstracije napredna omladina ne udeleži. O nadaljnjih korakih bo še sklepal.«

Trije mirni politični dnevi

ČEZ PRAZNIKE NI BILO NOBENIH VAŽNIH DOGODKOV. — SEJA DRŽAVNEGA ODBORA.

Beograd, 2. decembra. p. Minula dva praznika v resolici ni bilo nikakih večjih dogodkov. Velik del ministrov in politikov se je podal v volilna okrožja, kjer so se vršile številne konference strank in postavljanje kandidatnih list. Danes so se deloma že zopet vrnili v Beograd. Člani vlade prejemale od vseh krajev poročila o intenzivnem delu pri postavljanju kandidatnih list. Danes zjutraj sta v Beograd dospela minister dr. Žerjav in državni podtajnik Vilder, za jutri pa se pričakuje ministra dr. Krizman in Šurmin. Minister dr. Milan Srškić, ki je danes zjutraj istotako došel v Beograd, je opoldne konferiral s Pašićem, jutri pa položi prisego. Ob praznikih so bili na dvoru pri kralju samo ministri Svetozar Pribičević, Boža Maksimović in vojni minister general Dušan Trifunović.

V Beogradu se mudita in sta zadnja dva praznika konferiral s ministrom pravde dr. Lukinićem šef oddelka ministrstva pravde v Zagrebu dr. Aleksander Valić in državni odvjetnik dr. Viktor Aleksander. Konference so se tikale sodnih razmer na Hrvatskem in v Slavoniji. Ko so bile zaključene, se je dr. Lukinić podal k ministrskemu puda. Pašiću.

Beograd, 2. decembra. p. Današnji dan je poteke brez važnejših političnih dogodkov, ker se ministri še niso povrnil v Beograd. Zato tudi ni bilo danes seje ministrskega sveta.

Dopoldne je imel državni odbor sejo, na katere dnevnem redu je bila določitev voliš in njih predsednikov. Državni odbor pa nima dovolj gradiva za svoje delo, ina ga jedva za deset okrožij. Za material se je razdelil članom odbora, da morejo jutri dopoldne nadaljevati sejo.

IZ NARODNEGA BLOKA.

Beograd, 2. decembra. p. V Sarajevu se vrše med radikalno in sam. demokratsko stranko pogajanja za postavitev enotnih kandidatnih list Narodnega bloka v Bosni.

Glavni odbor radikalne stranke je nocoj določil sledeče nosilce list: za Severno Dalmacijo Ljubo Jovanovića, za Subotico dr. Radonjića, za Novi Sad dr. Slavka Miletića, za Bitolj Cirkovića, za Sombor Marka Trifkovića, za Bihać dr. Vaso Jovanovića, za Virovitico dr. Momčila Ivkovića in za Kosovo Tomo Popovića. Učitelj iz Negotina Stanislav Stefanović, ki izdaja ondi list »Krnčijak«, v katerem napada delovanje izvrševalnega odbora, je bil izključen iz radikalne stranke.

krat ni težko uganiti komu naj se zažge ogenj mladeniških src. V Kostinici so mladeniči pomagali nositi butare za grudo Jana Husa, v Ljubljani akademsko omladino ne bo zažigala kresa klerikalnim in separatističnim špekulantom, ki bi jo radi zlorabili za svoje kalne namene. Le ti sta omladina bo sledila demagogom, ki se vzgaja ob »Donoljubu« in ki koraka, kakor je bojna mežnar. Mladina Masaryka in Husa, mladina Tyrsova, mladina Trubarja in Oubca ne pojde za tem bobnom. Ona pojde za svojim praporom.

KRVAVA VOLILNA KONFERENCA.

Birši poslanec Miletić aretirani. Banjaluka, 2. decembra. p. V nedeljo so zemljoradniki imeli svojo volilno konferenco v tukajšnjem hotelu Bosna. Ker je bila javna, je prisostvovalo tudi nekaj pristašev drugih strank. Radi par mekliev je zemljoradniški poslanik Stanko Miletić z nekaterimi svojimi delegati hotel opozicijo iztirati iz dvorane. Nasel je spor, v katerem je poslanec Miletić potegnil revolver in ustrelil v nekoga Drobca, ki se je zadet v glavo takoj zg. ušil. Zrtev se prepejal v bolnico, kjer se bori za smrtjo, poslanec Stanko Miletić pa je bil aretirani. Policija ni mogla preprečiti tega velikega spopada. V mestu je zavladala precejšnje razburjenje, na hotelu Bosna je bilo razbitih nekaj žip.

Kar je je skeptične, — pozdravljena! Dobro pogled, prethajati in prevaditi, in če najdeš zatiranje znanosti Milobarove in Barčeve, potem le kar za temi idealnimi najnovejšimi mučeniki. Potem, fantje pa tudi kar zavijmo svoje slavne, v mnogih borbah zadete, pa nikdar izdane zastave, zavijmo jih in jih izročimo zmagovalcem, zavičamur nos laudabiliter. Bika je izgubljena, na trdnjavi svobode mišljenja pa naj zasadijo zakrivljeno palico, na visoki soli nacionalne vzoje naj triumfira diabolus povratka v hladčevstvo.

Nova razkritja o Radiću

KOT BOLJŠEVIKI EKSPONENT NAJ BI RADIĆ PRIPRAVIL — REVOLUCIJO!

Beograd, 2. decembra. p. »Politika« je priobčila informacijo z Dunaja, v kateri je rečeno: V krogih dunajskega boljševskega poslanstva so zelo vznemirjeni, ker so izgubili nekateri dokumenti o komunistični akciji v kraljevini SHS, med drugimi tudi dokumenti o Radičevih obveznostih napram tretji internacionali. Osebnosti, ki so v ožjih zvezah z boljševskim poslanstvom, trdijo, da se s temi dokumenti da nedvomno ugotoviti Radičeva akcija za obzovanje sovjeto in odeepiter Hrvatske od Jugoslavije. Obveznosti, ki jih je Radić prevzel v Moskvi napram sovjetski vladi, se ne tičejo samo akcije na Hrvatskem, temveč tudi v obsejnih pokrajinah Jugoslavije. Po načrtu, ki je bil izdelan v Moskvi, naj bi v kraljevini SHS. izbruhnila revolucija koncem januarja pred volitvami. Radićevci ne bi bili sami. Istočasno z njihovim pokretom na Hrvatskem naj bi se izvršil tudi vpad na kotedonstrujskih v Južno Srbijo. Boljševski poslanstvo v Albaniji naj bi po Radičevem priporočilu do tega časa organiziralo tudi araviske emigrante s Kosova, ki bi skupno z makedonstvušimi operirali na jugu. V Moskvi vlada po Radičevih sporočilih globoko prepričanje, da bo januarska revolucija v kraljevini SHS. strel režim. Zato se v Kremlju ne šedi. Ogromne vsote denarja se preko dunajskega poslanstva dostavljajo Radiću in njegovim ljudem v kraljevini SHS. ter v Bolgariji in Albaniji. Kajti sovjeti smatrajo, da bodo z rušenjem Jugoslavije kot najsolidnejše države na Balkanu kmalu postali tudi gospodari situacije v celi Evropi. Z dveh povsem različnih strani se v tukajšnjih informiranih krogih potrjuje vest, da so tudi Mađari zaključili tajen sporazum s sovjeti. Ta boljševsko-mađarski tajni

sporazum je za javnost zavil v obnovo ekonomsko-trgovskih zvez med Rusijo in Mađarsko, naprejen je v glavnem proti Rumuniji, ali predvidena je z njim tudi mađarska pomoč Radiću. Tudi neki vrlo ugleden italijanski ekstremistični politik je po informacijah Vašega dopisnika izjavil, da ima Italija namen, da z vojsko vkoraka na Hrvatsko, ako radičevci dvignejo revolucijo. Z uradne italijanske strani se trditve tega ekstremističnega politika demantirajo. No, toda pri vsem tem se tudi tu ve, da gomilanje orožja in munice ob jugoslovenski meji ne preneha.

Izven dvoma je, da se informacije »Politike« v bistvu krijejo z Radičevimi in boljševskimi gestami, ki predočeno izdajajo komplot proti naši državi. Boljševiki odkrito proglašajo Radića kot svojega generalnega ekspozenta na Balkanu, ne štedijo denarja in priškatajo k izpolnitvi obveznosti, ki jih je Radić dal v Moskvi. Solidarnost radičevstva in komunistov, diktirana preko Dunaja, Radićevi odnosi napram vsem zakletim sovražnikom naše države in neoprezno postopanje Radića samega, izdajajo peklenske naklepe. Vlada razpolaga z vedno se množječimi dokazi o komplotu in z dobro obvestilno službo, kar je bilo zatrjeno tudi uredništvu »Politike«, ki se je po prejemu gornje informacije obrnila na merodajno mesto. Ugleben član vlade je izjavil, da so boljševiki naravno vrlo varajo v nadah, da bo Radić zmogel dvigniti revolucijo v naši državi. Naša vlada je že davno pripravila vse potrebno, da prepreči slehern poskus kakšnega boljševskega podviga z Radičevo pomočjo. Vsakdo, ki je vmešan v zločine napram državi, pride pred sodišče. Zakon mora dobiti svojo polno veljavo.

Razsulo v opoziciji

RAZKROJ V DAVIDOVIČEVI STRANKI, RAZCEP PRI SPRAHOVCIH. — RAZPAD DIVSEGA BLOKA.

Beograd, 2. decembra. p. Dopoldne so imeli sejo Davidovič, Pečić, Marinković, Hohnjec in Maček. Mnogo se je opazalo da se te seje ni udeležil noben spahovec. Za danes popoldne je bila sklicana seja načelnikov strank opozicije. Ker pa Korošec in Spaho sploh nista prišla, se seja ni mogla vršiti.

Beograd, 2. decembra. p. V Davidovičevi stranki je nastal žalosten razkroj, ki grozi stranko popolnoma upropastiti. V nedeljo je prišlo na zbor delegatov stranke v »Slaviji« do mučnih prizorov. Delegati so obtoževali Davidovića, da je stranko upropastil ter so očitali dosedanjemu glavnemu tajniku posl. Gjorgjeviću, da ne more izkazati, kako je porabil strankin denar. Kakor izgleda, g. Davidović ne more najti niti enega mesta, kjer bi kandidiral s sigurnim izgledom na uspeh. V večini okrožij so davidovičevske liste razcepljene in bo vsled tega stranka izgubila vse. Računa se, da ne bodo izvoljeni glavni dosedanja reprezentanti stranke: dr. Šumenković, Aga-

tonović, Svetozar Gjorgjević, Maša Sokić, Magovčević. Predsednik beograjskega okrožnega odbora Acinović je izdal proglas, ki ostro obsoja delovanje gosp. Davidovića ter Svetozarja Gjorgjevića. V nekaterih okrožjih so dosedanje davidovičevske organizacije se že izrekle za postavitev samostojnih demokratskih kandidatur.

Iz Sarajeva poročajo, da se pojavljajo vedno večja nasprotja med člani vodstva Spahove JMO, kjer sta se pojavili dve izraziti frakciji. Eno strujo tvorijo poslanci Ajanović, Baljić in Sečerkadić, drugo pa Spaho in Behmen. Tretja struja, ki jo predstavlja dr. Hrsnica, stoji med tema dvema frakcijama. Skupina Ajanović • Baljić • Sečerkadić zahteva popolno približanje Radiću, Spaho in Behmen pa se temu upirata. Spaho skuša spraviti svoje pristaje v ospredje in izrinuti opozicijo iz stranke. Baje se hoče zvezati z bivšimi voditelji Mačajičevske skupine.

Ponesrečen komunističen puč na Estonskem

KOMUNISTIČNE TOLPE ZASEDLE JAVNA POSLOPIJA. — PROMETNI MINISTAR UBIT. — VLADA OBVLADA POLOŽAJ. — OBSEDNO STANJE.

Reval, 2. decembra. r. Včeraj zjutraj je oddelek oboroženih boljševikov zasedel glavni kolodvor, državna poslopja in telefonske linije. Pri tej priliki je bilo ubitih več redarjev. Vlade čete so kasneje zopet preprečile boljševike iz državnih poslopij. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje. Danes so komunisti vnovič naskočili državne urade, vendar pa je bil upor zadušen že v kali. Pri spopadih je bil ubit tudi prometni minister Karg. Skupno število žrtv pa znaša nad 60 oseb. Radi nevarnega položaja je proglašila vlada nad vsu Estonsko obsedno stanje.

Komunistični napad je bil izveden skrajno predrzno. Uporniki so uporabljali ročne granate, puške in bombe. Preoblečeni so bili v vojaške uniforme ter so skušali tudi v bližini Revala razstreliti železniško progo, pri čemur so poškodovali neki most.

Danes je položaj zopet miren. Kljub temu prevladuje v mnogih krogih razburjenost. Voja sodišča so pričela delovati in zasliševati posamezne krivce.

Reval, 2. decembra. s. O večerajšnjih dogodkih se še poročata: Komunisti so dvignili več častnikov iz postelj ter jih odvedli pred kolodvor, da bi jih tam postrelili. V zadajem trenutku je to preprečil oddelek gojencev vojaške šole. Druge skupine komunistov so metale bombe na glavno pošto poslopje, na palačo državnega predsednika, na parlament ter na jetnišnico, odkoder so skušali rešiti komuniste, ki so bili vsled zad-

njih izgredov zaprti. Tudi kolodvor in vojni ministrstvo sta bila zasedena od upornikov, ki pa so bili povsod odbiti, pri čemur so imeli velike izgube mrtvih in ranjenih.

Danes popoldne se je vršila izredna seja parlamenta, na kateri je državni predsednik Akel poročal o izrednih vladnih ukrepih, ki so deloma potrebovali še pristanka parlamenta. Državni predsednik je med drugim izjavil, da so tolpe tretje internacionale uprizorile oborožen upor. Med žrtvami se nahaja tudi prometni minister Karg. Komunistične tolpe so po vsej državi na delu.

Reval, 2. decembra. v. Po razsodbi vojnega sodišča je bilo 26 oseb ustreljenih, Estonska vlada je protestirala pri sovjetski radi agitacije in rovarjenja komunističnih agentov.

Borza

2. decembra:

CURIE: Beograd 250, New-York 517.75, London 24.03, Pariz 23.42, Milan 22.525, Praga 15.525, Budimpešta 0.00695, Bukarešta 2.05, Solija 3.75, Dunaj 0.00720.

DUNAJ: Beograd 1034 do 1033, Budimpešta 85 do 85.80, Bukarešta 354 do 356, Milan 3079 do 3091, New-York 70.835 do 71.185, Pariz 3012 do 3028, Praga 2134 do 2144, Solija 517 do 521, Curiah 13.715 do 13.765, dinarji 1029 do 1035, dolarji 70.460 do 70.860, lire 3050 do 3070.

LONDON: Beograd 815, Praga 154.50, Pariz 84.60, Rim 106.75, Dunaj 326.000.

Proslava praznika ujedinjenja

Ljubljana, 2. decembra.

Narodni praznik 1. decembra je prinesel letos novo noto v naše mesto. Bilo je, kakor da se tudi v občinstvu čuti resnica Pribičevićevih besed, da letos prvič po letu 1918. obhajamo ta narodni praznik vedrega čela, v novem optimizmu, samozavestni pred novo borbo. Letos je Ljubljana uprta v povzdor manifestacij, in rekel bi, demonstrativno proslavljala spominski praznik narodnega edinstva, naš največji narodni praznik.

V nedeljo zvečer, na predvečer praznika, priredila je ljubljanska Organizacija jugoslovenskih nacionalistov veliko bakljado. Zbrala je nad 500 nosilcev bakelj in lampjonov ter v velikem spredu do korakala od Narodnega doma po mestu čez Aleksandrovo, Wilsonovo, Dalmatinsko, Komenskega ulico, na Resljevo, čez Križev trg, mimo Skofije na Mestni in Stari trg, od tod čez Cojzovo in Vegovo na Šelenburgovo pred Narodni dom. Strumoma je svirala naše davorje, vrla godba jugoslovenskih železničarjev, med povorko se je vila državna zastava z grbom, z vseh hiš so vihrale zastave in vsakdo je mogel zapaziti prirastek državnih zastav modro-belo-rdečih! Živel narodno edinstvo! Živel nacionalizem! Živel kralj! se je orilo iz povorke, v kateri je korakalo okrog 1500 mož, od teh več sto v slikovitem četrtnem kroju. Goste množice so tvorile špalir, stotine in tisoči so povorko spremljali, pozdravljali z oken, metali cvetje. Pred Narodnim domom je zbranih dr. Knaflič v kratkih vznesenih besedah očrtal pomen praznika narodnega edinstva, in tisočglava množica je odkrih glav pela himno «Bože pravde».

V nedeljo so v Filharmoniji nacionalisti priredili matinejo s prvovrstnim programom. Pisatelj Vladimir Levstik je obdržal slovesno komemoracijo, nakar so se precizno izvajale koncertne točke. Imena naših umetnic in umetnikov govorijo zase: g. Thierry-Kavčnikova, Betetto, Banovec, Ravnik, Šlais. Michel in izbrani program, pa še na ta dan, — ni čuda, da je dvorana (Kina Matice) bila mnogo pretesna in vstopnice že na predvečer razprodane. Razven te prireditve je zunanaj koncertirala vojaška godba, ki je popoldne priredila obhod. Zvečer pa je zopet družabni večer Orjuna s sokolskim orkestrom napolnil Narodni dom, kjer se je vršila živahna dostojna zabava še pozno v noč. Istočasno pa je bila natrpana polna Unionova dvorana, kjer so proslavili 1. december s svojo že tradicionalno prireditvijo novinarji, — o tem pa na drugem mestu.

Delo je seveda popolnoma počivalo, mesto plapolalo v zastavah, zvečer pa so valovale po promenadnih ulicah goste množice ljudstva, ki so z zanimanjem ogledovale izredno okusno prirečeno izložbo po trgovinah. Ob 10. dopoldne je daroval škof dr. Jeglič ob številni asistenci duhovščine službo božjo, kateri so prisostvovali med drugimi: minister za šume in rube dr. Žerjav, veliki župan dr. Balistič, komandant dravske divizije, general Stojanović z oficirskim zborom, celokupni diplomatski zbor, ljubljanski gerenti gg. dr. Puc, Turk in Likozar, načelniki državnih in civilnih oblasti, korporacij in društev ter številno občinstvo. Godba dravske divizije je zasvirala po maši državno himno V pravoslavni kapeli v vojašnici vojvode Mišića je opravila cerkvene obrede prota Dimitrije Jančević, v evangelski cerkvi župnik H. Lange. Veliki župan dr. Balistič je dopoldne sprejemal čestitke številnih deputacij, ki so se vpisale v pripravljeno knjigo.

Srednjeskolska mladina — prepovedovci — se je zbrala v areni Narodnega doma, kjer je predsednik srednjeskolskega združenja g. Iskra v ognjemetnem govoru naglašal, da je slovenska mladina vedno pripravljena sodelovati pri izgradnji naše države. Tamburaški zbor je zasviral «Morje Adrijsko», nakar so sledile pevске točke, deklaracije, solo in kvartet. Pisatelj prof. dr. Ivan Lah je imel krasno predavanje o vlogi slovenskega srednjeskopskega v boju za narodno osvoboditev in pokazal predvsem organizacijo kot cvet naše srednjeskopske mladine. Predavanje je bilo prepleteno s citati in spomini v našem boju za svobodo in je bil predavatelj burno pohvaljen naše narodne mladine. Prireditve je delala čast naši mladini.

Vsa tri sokolska društva so v smislu saveznih navodil proslavila praznik ujedinjenja z nagovori na članstvo, naraščajo in deo in s prisego novih članov. Ljubljanski Sokol in Sokol II. tudi z akademijama v soboto in nedeljo zvečer. O sokolskih prireditvah bomo še poročali.

Narodno gledališče je lepo proslavilo 1. december s premiero velike župančičeve drame «Veronika Deseniška». Tudi o njej poročamo naknadno.

Celje, 1. decembra.

Vse, kar odkrito čuti narodno in je prepajeno z iskreno ljubeznijo do lepe naše domovine, se je v višini veseljem tudi v Celju pripravljalo na to, da proslavi 1. december, največji državni praznik Srbov, Hrvatov in Slovencev, na kar najbolj dostojen in slovesen način. Celjski Sokol je priredil na predvečer v mestnem gledališču slavnostno akademijo z jako lepim in pestrim programom. Starosta celjskega Sokola br. dr. Milko Hrašovec je začetkom v zvečenih besedah proslavil vse one velike žrtve, ki jih je doprinesel naš trujmeni narod, zlasti pa brati Srbi, za to, da se je v močni in veliki Jugosla-

viji za vse večne čase združil oni narod, katerega so umetno razkrajali sto letja naši dedni sovražniki. Le v enotni in slojni Jugoslaviji je tuji spasi vseh še neodrešenih bratov. Sokol vzgaja in pripravlja močno nacionalno armado, ki bo enkrat smagonsno postavila našo trobojnico tja, kamor v resnici spada. Ko se je po teh besedah in po frenetičnem aplavzu vzdignil zastor, je zadonela po prostornem mestnem gledališču mogočna himna «Bože pravde». Celjski salonski orkester pod vodstvom gosp. ravnatelja Saneina je nudi na odru pestro sliko članov, učiteljske in gojenec Glasbene Matice. Izvajanja posameznih točk so bila eksaktna in so žela obilo pritrdjevanja. Nastopi moške dece, moškega naraščajo in članov so pokazali lep uspeh, ki ga doseže smoteno delo in ljubezen do stvari in celjski telovadnici. Proste in orodne vaje so bile v okviru celotne prireditve prav srečno izbrane. Vmes je zapel pevski krožek «Komšija» par lepih pesmi. Gledališče je bilo nabit polno narodno navdušenega občinstva.

Na praznik ujedinjenja se je vršila v farni cerkvi ob 9. dopoldne slovesna služba božja, katere se je udeležilo vojaštvo in zastopniki vseh uradov in oblasti. Po službi božji je sprejemal srezi poglavar celjski gosp. dr. Žužek v poslopju celjskega srezkega poglavarstva čestitke zastopnikov ter narodnih in kulturnih društev. Šolska mladina je proslavila ta dan v okviru šolskih prireditev.

Vse mesto je bilo že v jutranjih urah zavito v narodne in državne trobojnice. Opazilo se je pa, da na mnogih poslopih celjskih Nemcev sploh ni bilo zastav, ali pa so se pojavile precej pozno. Uhajajo nam spomini na prva leta po ujedinjenju, ko so naši nasprotniki kar tekmovali v lojalnosti in pristojnosti z našim narodnim življenjem.

Dopoldne je bila v telovadnici slovesna prisega celjskih Sokolov, kateri je prisostvovalo tudi mnogo občinstva. Zvečer se je vršila v veliki dvorani Narodnega doma akademija organizacije jugoslovenskih nacionalistov. Dvorana je bila nabit polna in program lahko pester. Zlasti je usajal zbor pisatelja Levstika, ki je v poetičnih besedah proslavil nacionalno idejo. Pozdravil je navzoče tudi predsednik Orjuna gosp. Jerše, pevski krožek «Komšija» pa je zadel več lepih pesmi. Na večer je vladalo ves čas zelo animirano razpoloženje.

Maribor, 1. decembra.

Narodni praznik v Mariboru smo letos mnogo svečaneje proslavili kot lani. Obilnejše mu je dala zlasti izbrana akademija Sokola v Narodnem domu, o kateri poročamo obilneje na drugem mestu. JSS je imel izredno roko, ko je izbral baš ta dan kot sokolski in obenem krstni dan novih Sokolov. Takšni slavnostni trenutki zapuščajo pri mladini neizbrisani spomini in izvrše v polni meri svoj vzgojni cilj. V ponedeljek je bilo mesto v slavnostni obleki. Delo je počivalo, tudi vse trgovine zaprte, le okusne izložbe so v zale pozornost občinstva. Ulice so bile gosto okrašene z narodnimi in državnimi zastavami. Sokolska mladina se je od zgodnjega jutra vrstila pri slavnostnih mašah. Zastopniki civilnih in vojaških oblasti, na čelu z velikim županom dr. Pirkmajerjem so se udeležili oficijelne maše, ki jo je služil v stolni cerkvi škof dr. Karlin. V pravoslavni kapeli pa prota Trbojevič. Podoficirka šola je prikoralala v meso z vojaško godbo. Popoldne se je vršil v Goetzi dvorani mladinski koncert šolske mladine, ki je moralno in gmotno v prid pomladke Rdečega križa prav sijajno uspel. Udeležba občinstva je bila tudi to pot uprta ogromna. Učitelji so dobili za svoj velik trud popolno zadostitev.

Zvečer je bila v Narodnem gledališču slavnostna predstava opere «Zrinjski» z odličnim gostom Vučkovićem iz Zagreba. Godba je najprej zaigrala državno himno, ki jo je občinstvo polskalo stoji. Predstava je bila na visoku. Domačini, zlasti pa Vučković je tako ogrel z igrjo in petjem, da je bil deležen naravnost entuzijastičnega aplavza. Žal, da je bilo gledališče v ločah in parterju zopet skoro do polovice prazno. Veselejše je bilo v gledališču v soboto pri revizi «Trubadurja», ki je že sijajneje uspeła kakor premijera.

SOKOLSKI PRAZNIK V MARIBORU

Maribor, 1. decembra.

Naš Sokol je proslavil 1. december na izredno srečen način. Priredilo je večeraj zvečer akademijo v veliki dvorani Narodnega doma, ki je bila natlačena polna. Udeležilo se je tudi g. veliki župan dr. Pirkmajer ter župan Grčar s soprogo. Spored je otvorila sokolska koračnica, ki jo je izvajal društveni orkester. Ko je br. načelnik kult. prov. odseka dr. Kovatič raztolmčil pomen 1. decembra kot spominskega dne, katerega je bila faktično zagarantirana naša svoboda s pomočjo Srbov, je nastopila vzorna vrsta z vajami na bradlji in splošno zadovoljila. Učinkovita je bila zlasti končna skupina (5 stov) na bradlji in 2 na tleh). Uverturi iz opere «Rusalka», ki jo je izvajal društveni orkester

je sledil solospjev br. Avg. Živka z 2 kosmadoma. Zadel je s svojim glasom vse navzoče in žel v zahvalo dolgozajen aplavz. Po recitaciji E. Ganglove «Pesmi južnih Sokolov», kateri je dosti posrečeno interpretiral br. Jarč, je zapel moški zbor Glasbene Matice pod spretnim vodstvom g. Topiča 3 pesmi. Četudi ni bil zbor popoln in je tudi oder zelo nepripraven za petje, so bila izvajanja vendar na isti višini, ki smo jo vajeni pri Matici. V prihodnji točki (Cajkovski, Romanca) je pokazal br. Šušteršič, kaj premore marljivo sistematično delo, provajano v društvenem orkestru. Nato je br. podarostar dr. Boštjančič z nagovorom, v katerem je pokazal, da je 1. december obenem tudi nujno sokolski praznik, uvedel svečano zaobljubo novega članstva (okrog 120 članov in članic). Ker se je zaobljuba vršila prvič, je zaobljubno formulo izgovarjalo tudi starejše članstvo. Večer je dostojno zaključila med sviranjem himne «Bože pravde» živa slika (poklonitev Sokolskemu kralju), kateri je sestavljal br. prof. Cotič. — Ker je sokolski praznik obenem savezni dan, so se zbirali v ta namen prostovoljni darovi in bo tudi br. savezni blagajnik z uspehom zadovoljen.

MANIFESTACIJE PO OSTALIH MESTIH DRŽAVE.

V Beogradu so se vršile povodom narodnega praznika po vseh cerkvah molitve. Blagodarjenju v saborni cerkvi so prisostvovali: kralj s kraljico, ministri predsednik Nikola Pašić s člani vlade, diplomatski zbor in višji uradniki ministrstva. Po blagodarjenju je priredila množica narodni vladarski dvojici velike ovacije. Zvečer sta šli dve godbi skozi mesto.

V Zagrebu so bile poleg državnih poslopj tudi številne privatne hiše v zastavah. V društvu Sokol I. je imel starosta mariborskega Sokola, dr. Ljudevit Pivko predavanje o vlogi Sokolstva v jugoslovenskem dobrovoljskem pokretu. Posebno zanimive podatke je podal o delu jugoslovenskega odbora v Italiji. Pevska družina «Balkan» je zapela efektivno Milojevičovo pesem «Jugosloven». Proslavi sta prisostvovala tudi veliki župan dr. Ivo Zucco in general Brečković. Veličasten je bil moment, ko je Sokolstvo svečano priseglo jugoslovenskemu državnemu in narodnemu edinstvu. Vsi po vrsti so poljubili državno zastavo in se rokovali s starčino, zvečer se je vršila akademija Sokola I. in II.

Do incidentov je prišlo le po protestnem zborovanju separatističnih akademskih društev radi upokojitve nekaterih zagrebskih vsučiliških profesorjev. Ko je med zborovanjem prikoralaka mimovojaka, so vplili separatisti: «Živela republika! Do! vojska!» Nasprotno pa so nacionalisti vzklikali kralju, armadi in narodnemu edinstvu. Ker je bila nevarnost, da pride med oboja skupinama do spopada, je policija končno shod razgala. Zvečer je prišlo do manjših spopadov med Orjunaši in Hanaovci. Več oseb je bilo aretiranih.

V Splitu so po slovesni sokolski zakletvi položili vence na ploščo, odkrito v čast domačinom, ki so padli v boju za osvoboditev in ujedinjenje. Svečanostim v cerkvah so prisostvovali velike mase občinstva. Na Narodnem trgu je bil imponenten miting, ki mu je predsedoval don Juraj Biankini, govoril pa so vojvoda Lija Trifunović in član direktorija Orjuna Bartulović. Sledila je veličastna povorka nacionalistov, Sokolov, četnikov in selikov po mestu. Angažirane separatistične provokacije, ki so hoteli motiti spoved, je policija takoj razgala. Zvečer je bila v gledališču sokolska akademija.

KAMNIK. Narodno ujedinjenje je praznovalo tukajšnje sokolsko društvo na predvečer praznika z akademijo, ki je uspeła sijajno. Čitalniška dvorana je bila nabit polna narodno zavednega občinstva. Slavnostni večer je otvoril g. dr. Igor Vidic s kratkim, temperamentnim in globoko zasnovanim govorom. Sledile so telovadne točke dece, naraščajo in članstva. Srčane so bile rajne vaje ženske dece in vzorno so bile izvajane ženske proste vaje. Sicer pa moramo pohvalno omeniti vse oddelke. V svečanostnem razpoloženju se je vršila zaobljuba novopristopivkega članstva in razdelitev diplom od tekme naraščajo in Logatcu, kjer so se ravno Kamendani tako izvrstno izkazali. K lepo uspelem večeru sta pripomela tudi «Lira» in čitalniški orkester, ki sta žela za svoje petje in sviranje obilo pohvale. Slavnost je zaključila lepa alegorija, ki je predstavljala, kako se «Sokol» poklanja materi Jugoslaviji.

BREŽICE. Proslava našega ujedinjenja, ki jo je priredil Sokol dne 1. t. m. v novo preurejeni veliki dvorani Narodnega doma, je uspeła tako imponentno, da je nadkrilila vsako pričakovanje. Bogati in pestri spored je ogromno število občinstva naravnost očaral. Sokolice s svojimi prostimi vajami, ki so bile nadvse precizno izvedene, zaslužijo vse priznanje. Veličastna je bila zaobljuba Sokolstva, ko so se Sokoli po nagovoru br. starosta dr. Dolška zakleli, da bodo branili ujedinjeno Jugoslavijo proti vsem in proti vsakomur z delom svojega duha in svojimi mišicami. Višek navdušenja nacionalne ideje je bila intonacija himne «Bože pravde». Dr. Pivko, frenetično pozdravljen, je v svojem globoko za nacijo čutečem govoru očrtal pomen tega našega največjega praznika tako, kakor ga pač zna samo on, ki je v svojem idealnem navdušenju stajal tudi svoje življe-

nje v blagor našega ujedinjenja na kooke. Igra »Knez Semberijski«, katere vsebina je za proslavo kakor ustvarjena, je sijajno uspeła. Slavnost je povečal domači mešani pevski zbor pod vodstvom g. Grobeljske. Hvalehiti smo tudi pevskemu društvu »Dobova« sestavljenemu iz samih kmečkih fantov, ki je pokazalo, kako je naš kmet dostopen za vse lepo

in vzvišeno, samo troša je njegove dobrane izrabi v dobro. Posetiti so ta pomembni večer ne samo meščani, ampak tudi naravnost razveseljeno število okoliških vasi ob blizu in celo daleč, kar je dokaz, da ljubezni do s krvjo ustvarjene domovine ne bo zatrl v našem zdravem narodu nobeno demagoško karlatanstvo.

Ustanovitev nove hrvatske narodne stranke

LOVREKOVIČEVA RAZKRITJA O RADIČU. — RAZCEP V VRSTAH HRVATSKE ZAJEDNICE. — KORAJZA HRVATSKIH KLERIKALCEV.

Zagreb, 2. decembra.

Nova hrvatska monarhistična stranka je ustanovljena. V nedeljo se je ves dan vršila seja ustanoviteljev. Imenuje se «Hrvatska seljaška samostalna stranka» (HSSS), predseduje pa ji Vinko Lovreković. V volitve pojde samostojno in po lokalnih potrebah v spoznanju z vsemi, ki so za državo in kralju. Glasilo stranke, ki bo izhajalo vsako sredo, se bo imenovalo «Slobodni seljak». Včeraj, na narodni praznik, so se utemeljitelji stranke udeležili parastosa pokojnemu dr. Ante Radiću, nato pa nadaljevali konferencije in zaključili, da za 14. t. m. skličejo v Zagrebu kongres svobodnih seljakov, ki bodo definitivno osvojili program. Izvolili funkcionarje in določili kandidate. Vinko Lovreković je iznavečal svojim tovarišem vse mahinacije Radičeve klike, ki so javnosti deloma že znane. Obenem je Lovreković objavil tudi odprto pismo seljaškemu narodu kot letak, v katerem tolmači vzroke svojega izstopa iz HRSS in razkriva Radičeve lumparije pri osnovanju seljaške tiskarne, kjer so seljaki bili ožiganjeni za delnice, in pri volilnem fondu, odkoder so Radičevu žena in ostali porodičari zajemali kakor se jim je poljubilo. Enkrat samkrat je Radičeva žena pobasala zase kar 150.000 Din. Radičev podpredsednik je na nedavni seji radičevcev navedel, da za 1.400.000 kron radičevskega volilnega fonda ni računov, a isto tako nihče ne vé, kaj je s 30 milijoni kron, ki so se nabrali po Ameriki. Razkrivajo se tudi Radičeve eleparije s Pričevo palačo. V nadaljnjem opisuje Lovreković, kako se je boril proti vstopu HRSS v tretjo internacionalno, a ga je Predavec nekoč zavrnil: «Tako ne more biti kot je zlat, ves družabni red se mora postaviti na druge temelje!» S tem je Lovreković postalo jasno, da se «tu krije pred seljo-

škimi poslanci strašna tajna politika Radičeve klike. Vidi se, da HRSS ni nikak seljaška stranka, nego navadna komunistična banda, ki se pod okriljem seljaštva hoče dokopati do oblasti in bogastva. Govoreč še o ostalih gnilih radičevskih vodstvih zaključuje Lovreković svoje javno pismo: «Vrtno se nazaj k svojemu seljaškemu programu, pojdemo vsi na volitve in izvolimo poslance, ki bodo podrl zid, postavljen med kralja Aleksandra in nas!»

Kakor med radičevstvom, poka tudi v zajedničarskih krogih. Osijski podžupan Bratoljub Sram, doslej eden izmed vplivnih zajedničarskih faktorjev, objavlja novo odprto pismo z izjavo, da izstopa iz Hrvatske Zajednice, dosleden svojemu monarhističnemu prepričanju, češ: «Ako sem moral biti zvest tuji habsburški dinastiji, nimam razloga, da ne bi bil iskreno zvest in iskreno vdan naši slavni narodni dinastiji Karadjorgevičev!» Sramovo pismo je vrlo značilno za iztrežnjevanje onega dela hrvatske inteligence, ki uvideva, da špekulantska metamorfoza Zajednice daje poslednjo pretvezo za povratek k pravi nacionalni zavednosti in spaz pred Radičevu gadnostjo.

Hrvatski klerikalci, «pučkaši», se enako skušajo organizirati za atake na Radiča. V nedeljo so imeli sejo, ki so ji prisostvovali delegati iz provinc, ponajveč še iz Srema in Dalmacije. Predsednik Barič je obsežno razlagal, da se hrvatski klerikalci ne morejo opredeliti ne za nacionalni, ne za Radičev blok, da pa bodo postavili kandidatne liste v vseh hrvatskih krajih. V sremski županiji bo listo nosil dr. Janko Simrak, v virovitiški seljak Barišić, v osiješki dr. Firingor, v zagrebaški dr. Rakšić, v varaždinski Stjepan Barič. Njihovi izpeli so sicer minimalni, Radiću pa bodo vendar ščegotali živce.

Separatistični izgredi v Karlovcu

r Zagreb, 2. decembra.

V soboto zvečer je karlovska meščanska godba priredila veselico v prostorih «Zorin dom». Ko so Hanaovci tu opazili tudi nekega Orjunaša Kenzića, so ga s svojo premočjo pregnali iz dvorane. Kenzić je odšel v kavarno, a dva Hanaovca sta mu sledila in ga znova začela izrivati. Prvi Hanaovec Brkljačić je končno pograbil steklenico in jo Kenziću pomeril v glavo, toča Kenzić se je umaknil in steklenica je prijetela v publiko. Nastala je panika. Brkljačić pa je začel besno prometovati stole. V tem je prihitel kavarnar in udaril Brkljačića s stolom po glavi ter ga iztiril skozi vrata, kjer ga je prevzel stražnik in odpeljal v bolnico.

Drugi Hanaovec je pobegnil in alarimiral Hanaovce v «Zorin domu». Zbralo se jih je okrog 35, ki so pod vodstvom znanega razsajalea Rogovića hoteli napasti kavarnarja. Policija je v tem izpraznila kavarno, pozvan je bil tudi dežurni oficir Kostić. Hanaovci so ga pred vrati zahrbtno napadli z batinami. Kapetan Kostić se je zgrudil v nezavest. Policija je za njegovo obrambo bila preslaba. Otela ga je šele polna patrulja 18 stražnikov in 10 vojakov. Čim so se pokazale kačice, so se Hanaovci pognali v divji beg, patrulja pa jih je vseeno 16 ujela.

Kavarnar tri radi teh izgrelov in demoliranja okrog 25.000 Din škole. Ravnatelj Brkljačić in kapetan Kostić sta pretežno poškodovana. V Karlovcu sta dospela preiskovalni sodnik in namestnik zagrebskega državnega pravdnika ter započela energično preiskavo. V Karlovcu vlada sicer popoln mir, aretirani napačniki bodo bržčas orevedeni v zagrebske zapore. Rogović je zbežal.

Značilno je, da se niti blokaški «Jutarnji List» ne upa braniti karlovaških tolovajskih Hanaovcev, le nocojšnji «Hrvat» predstavlja stvar tako, kakor da bi bili Hanaovci izzvani, je pa v ostalem jako kratkobošen ter objavlja obilnejše poročilo «za poznejše», akoravno se je dogodek vršil že v soboto.

Politične beležke

— Nacionalni Sušak proti Trumbiću. Ko je Juraj Kučić postal sušaški župan, je v navdušenju za diplomata dr. Ante Trumbića prekrstil Glavni trg v Trumbićev trg. Jugoslovenski nacionalisti so zadnje čase že parkrat protestirali in porušili vse tablice na trgu. V nedeljo zvečer pa so v ogorčenju nad Trumbićevo republikansko metamorfozo potrgali te plošče in jih nadomestili z novimi, ki nosijo napis: Karadjordjevičev trg. Poleg tega so prekrstili tudi dve cesti, Lu-

žinsko v cesto Katarine Zriniske in Karlovinu v cesto knežinje Zorke. Sušak odobrava to izpremembo.

Iz demokratske stranke

Opozorjamo krajevne organizacije in poverjenosti JDS, da v smislu okrožnice glede V. politične šole, ki se vrši od 19. do inclusive 23. decembra nemudoma pošljejo odgovore. Na prijave, ki bodo došle po 10. se podpisano tajništvo ne bo moglo več ozirati. — Tajništvo Demokratske stranke.

V nedeljo dne 30. novembra se je vršila seja srezkega odbora JDS v Šmarju pri Jelšah, kateri so se udeležili delegati rogaškega, šmarskega in kozlanskega okraja. Po zborovanju so bile sklenjene sledeče resolucije: 1. Partizansko postopanje srezkega poglavarja dr. Mežurja, ki na nedopusten način favorizira klerikalno stranko in sabotira ukaze velikega župana, izjavi neveljavno prebivalstva in je v njunem državnem interesu, da se nemudoma premešči. 2. Zahteva se, da se takoj prične delo za zgradbo železniške proge Rogatec—Krapina. 3. Čim prej naj se dokonča zgradba ceste Kozje—Grobelno.

BREŽICE. Organizacija JDS za brežiški okraj priredi danes v sredo 3. t. m. ob 20. (8. uri zvečer) v gostilni L. Stirna sestanek somišljenikov, na katerega so vsi somišljeniki najverneje vabilo. Priidite vsi!

IZ MLADINSKE ORGANIZACIJE.

«Edinost», izobraževalno društvo napredne mladine v Ljubljani, opozarja svoje članstvo, da se udeleži intimnega Miklavževega večera, ki se vrši danes, 3. t. m. v areni «Narodnega doma». Začetek ob pol 8. zvečer. Odhor.

Po svetu

— Nova republika v Aziji. V srednji Aziji je nastala nova republika. Imenuje se Uzbekistan in ima za glavno mesto Samarkand.

— Poveljnik portugalskih čet med svetovno vojno umri. Iz Lizbone poročajo, da je tamkaj umrl general Tamagnini, poveljnik portugalskih čet na francoski fronti proti Nemcem.

Svetlobna telesa „Vesta“

stropne, namizne in stenske svetilke v vseh izločljivih po konkurenčnih cenah.

J. Gorec, Palača Ljubljanske Kreditne banke

Napad pri Belem dnevu

na trgovino Fran Lukič, Pred skofijo št. 19, je poročil det. Vse je hotelo imeti slovit neprimerno delno plače, ki jih ima v zalogi samo zgoraj navedena trgovina.

Danes dalje veliki filmski umotvor
Kino Ljubljanski dvor

NJU (Strupeni poljub)

Predstave ob 1/5, 1/4, 8. in 9. Pri večernih predstavah sodeluje najboljši orkester (Ryneš).

Naši kraji in ljudje

Učiteljska imenovanja

Ljubljana.

V Ljubljani je imenovan za ravnatelja II. deške meščanske šole strokovni učitelj na I. mešč. šoli Alojz Novak. Za stalni učitelj ženskih roč. del v Ljubljani sta imenovani Marija Knutik in Roza Lampič.

Ljubljanska oblast.

V ljubljanski oblasti so imenovani: za stalnega šol. upravitelja na Ježici Anton Grmek, šolski upr. v Kranju, za stalnega šol. upravitelja v Smartnem pod Šmarco goro Josip Macarol, za stalno šol. upravitelja deželjske osnovne šole v Novem mestu Karolin Klemenčič, učiteljica isto tam, v Črnučah za stalnega šolskega upravitelja Anton Mahkota, šol. upr. v Voklem, za stalnega šolskega upravitelja v Kranjski gori Fran Trošt, učitelj v Ljubljani, za šolskega upravitelja v Begunjah pri Cerkljici Alfred Vodopivec, šolski upravitelj v St. Vidu pri Cerkljici. Za stalno učiteljico v Stranjah je imenovana Zofija Vode-Skoflanec, učit. v Podzemlju, za stal. učiteljico na deželjski osnovni šoli v Novem mestu Terezija Ravhaker, učiteljica v Valtu vasi, za stalnega učitelja na Ježici Stanislava Mahkota-Zarničova, učiteljica v Voklem, na Jesenicah Drago Hudč, šolski upravitelj v Radovljici, v Voklem pri Kranju Josipina Bratina, bivša učiteljica v Jul. Krajini, v Bevkah Jelica Sikošek, za stal. učit. ženskih ročnih del v Koprivniku Jakobina Lohiser, v Domžalah Marija Hiti.

Mariborska oblast.

V mariborski oblasti: za stalne šolske upravitelje: v Gornjem gradu Josip Korbar, šol. upr. v Ihanu, v Tišini (Prekm.) Evgen Antauer, učit. istotam, v Todhovi A. Šoštarč iz Tribuž. Za šol. upravitelja pri Sv. Petru pri Mariboru Fran Kramer, učitelj istotam, v Strnišču Rihard Burja, šol. upr. v Stoparjah. Za stalne učitelje (ce) so imenovani v Sevnici Cezar Sanež in Vinice, pri Sv. Stefanu pri Smarju Emilija Vodopivec iz Gabrovice in Leopoldina Vodopivec iz Volč. Grada, v St. Ilju pri Velenju Stanko Gradšnik iz Smartnega na Paki, v Vučji vasi Stomir Jamšek iz Guncanov, v Šoštanju Rudolf Macarol iz Hoč, v Slov. Bistrici Josip Krizman iz Kalobjra, v Velenju Fran Gorup, bivši učitelj v Velenju, v Sv. Petru pri Mariboru Vladko Voglar z Markovcev, v Rakovcu Fran Sevnik, absol. učitelj, v Rajhenburgu Gabriella Debeljak, v Blagovni pri Celju Berta Kos, v Konjicah na deželjski osnovni šoli Ana Mater, v Pečicah Josipina Arnšek, v Rogški Slatini Ljudmila Glinšek.

Za stalne učiteljice ženskih ročnih del so imenovane: v Konjicah Sabina Serajnik, v Limbušu Ivan Rosband, v Dobovi

Marija Gajšek-Trajšek, v Čadramu Josipina Pauser, v Ptujtu Marta Petek-Božič, v Murski Soboti Zofija Švare, pri Sv. Tomažu pri Ormožu Marija Presker, v Novi Cerkvi pri Ptujtu Angela Jaklič, v Zavodnji Marija Simončič, na Polzeli Angela Goršek.

Delavska zbornica

Začasna delavska zbornica je imela v nedeljo dne 30. novembra 1924. v zbornici mestnega magistrata ljubljanskega svoje sejo. Udeležilo se je seje 36 delegatov. Seja je potekla v kljub obilnemu dnevnemu redu hitro in popolnoma mirno in vsi sklepi so bili napravljeni soglasno, kar moramo le pozdravljati.

Na dnevnem redu je bilo: Čitanje zapisnika zadnje seje, poročila predsedstva, poročila tajnika, proračun za leto 1925., sprememba statuta in sprejem novega tajnika.

Zapisnik zadnje seje je bil brez ugovora odobren, poročila predsedstva in tajnika so se tikala tekočih zadev. Ena najvažnejših točk pa je bil proračun in sprememba statuta. Minister za socialno politiko je sedaj odobril pobiranje prispevkov za Delavsko zbornico, ki znašajo 0,5 odst. zavarovane meze. Proračun Delavske zbornice znaša skupno 2.844.425 dinarjev. Od tega zneska se uporabi približno 750.000 Din za stroške centralne pisarne, ekspozitur in poverjenikov širom Slovenije, za študijske, statistične in publikacijske svrhe 300.000 Din, za ljudsko vzgojo in izobražbo 400.000 Din, za volitve, odškodnino za pobiranje doklad in za centralno tajništvo v Beogradu 600 tisoč dinarjev, za fond za zgradbo lastnega poslopja 750.000 Din in za delavske azile (za potujoče delavstvo, ki išče službe) pa 50.000 Din. K proračunu je govoril imenom privatnih nameštencev predsednik tega kluba g. Urbančič, ki se je izrazil v bistvu za proračun, osobito ker privatni nameštenci uvidevajo nujno potrebo, da začne zbornica z delom in da se v najkrajšem času izvedejo volitve. Potrebno je tudi misliti na lastno zgradbo in je dotična postavka popolnoma v redu. Edine pomisleke je imel g. Urbančič pri zelo visokih stroških centralnega tajništva Delavske zbornice v Beogradu, nasprotno pa je grajal, da je postavka za delavske azile (50.000 Din) sramotno nizka, ko delavstvo osobito pri sedanjih brezposelnosti toliko potrebuje zaradi zaslužka in je običajno brez vsakih sredstev. Predlagal je, da naj se ta postavka na račun kake druge zviša.

Predlog g. Urbančiča je bil soglasno sprejet in se je zmanjšala postavka za stavbo in zvišala ona za azile za 50.000 dinarjev.

Intresantno je pri tem, da se je moral za tako važno delavsko zadevo poenotiti zastopnik privatnih nameštencev, je zdi se nam, da je postavka še vedno majhna. Res je sicer, da bi morala inspekcija dela tu storiti mnogo več kot stori in bi se morala brigati osobito za delavske azile, ampak to nihče ničesar ne stori in tudi organizacije vsled razdrapanosti razmer ne morejo mnogo storiti, je vsakakor na mestu, da stori nekaj Delavska zbornica.

G. Urbančič je končno še apeliral na delavsko večino, da naj se pri vseh zadevah upošteva sorazmerno tudi privatni nameštenci, ki bo v tem slučaju tudi z delom vedno radevolje na razpolago.

Pozdravljati moramo ton, v katerem se je na seji razpravljalo o proračunu in pa vsestransko voljo za delo.

Pri spremembi statuta se je vzel za podlago statut Beograjske delavske zbor-

nice, katerega je minister socialne politike že odobril. Vendar je bilo več točk, ki so se spremenile z ozirom na drugačne tukajšnje razmere. Šlo je predvsem za volilni red, ki se je priključilo slično, kot ga ima Pokojninski zavod v Ljubljani. Glede volitev samih je bil dosežen sporazum, da se nakažejo posebni imeniki za delavce in posebni imeniki za privatne nameštence. Enako volijo delavci za sebe in nameštenci za sebe in sicer delavci 50 delegatov in nameštenci 10 delegatov. Na ta način bodejo privatni nameštenci pri nekoliko boljše volje izšli iz volitev brez nepotrebnega boja, ker bodo lahko nastopili z nestranskostjo in nepolitično listo. Upati pa je, da se bo delavstvo raje porazgovorilo in nastopilo enotno, da ne pride do nepotrebnih gonjev.

Kot novega tajnika je zbornica soglasno sprejela g. Uratnik-a, ki upamo, da bo znal v pravi meri in obliki šteti interese delavstva in nameštencev. (Prejšnji tajnik g. Likar se je valed poteka dopusta vrnil v službo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev.)

Po končanem dnevnem redu je odbor D. Z. predlagal resolucijo, da se zahteva popolna decentralizacija Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. To se pravi, da se da ekspanzija prejšnjih delokrogov. Utemeljena je bila resolucija z izvajanjem priznanega strokovnjaka g. dr. Bohinca, ki priobčuje svoje tozadnje razprave v »Trgovskem tovarstvu«, glasilu Slov. trg. društva Merkur v Ljubljani. Resolucija je bila soglasno sprejeta, le imenom privatnih nameštencev je g. Urbančič želel, da naj se dela tudi na decentralizacijo Središnjega urada v Zagrebu, kar je zbornica odobrila.

Konečno se je oglašil k besedi še g. Urbančič, ki je izrazil svoje veselje, da je seja potekla tako lepo in sporazumno in da se je v tako kratkem času (2 in pol ure) absolvirala tako obširen dnevni red. Ta pojav ga veseli še posebno, ker se drugi dan slavi v državi sedmičnedenjske in je končno po tolikih težavah delavstvo kot nameštstvo prišlo do prepričanja, da zamore naša država procvitati le tedaj, če bomo sami vsi delali za sporazum in konsolidacijo, kar rešitev tega težkega problema leži v resnici le v delu.

Porote

Ljubljana, 2. decembra.

Za danes določena porotna razprava proti Luki Stopnikarju radi hudodelstva po § 140 je bila vsled nepredvidene ovire preložena na 10. t. m. Jutri se vršita razpravi proti Mihaelu Luckmannu in Stanku Trifkoviču, ki sta oba obtožena goljufije.

Celje, 2. decembra.

POSILSTVO.

Danes je pričelo pod predsedstvom predsednika okrožnega sodišča, dvor. svet. dr. Kotnika zadnje letošnje porotno zasedanje, ki bo jako kratko, ker je razpisanih dosedaj samo 5 razprav.

Prva razprava je bila tajna in sicer proti rudarju Ludviku Zupanu radi hudodelstva posilstva. Obdolženec je dne 18. septembra srečal na poti med Poklekom in Blanco 11letno Amalijo P. ter jo nasilno onečastil. Obdolženec se je zagovarjal s pijanostjo, vendar pa je po pričah dognano, da je Zupan na Blanci spil samo dve četrtinki vina in bil popolnoma trezen. Porotniki so potrdili vprašanje glede hudodelstva posilstva, nakar je bil Zupan obsojen na poldrugo leto težke ječe.

Novo mesto, 2. decembra.

NEPOBOLJŠLJIV VLOMILEC.

Zadnje letošnje porotno zasedanje je bilo odprto za razpravo proti 21letnemu brezposelnemu delavcu Ivanu Andrejčiču iz Rokovnika pri St. Rupertu.

Andrejčič je nenavadno drzen tat in v lo mlec, ki je imel že ponovno opravka s sodnijo. Že kot 15letni deček je bil prvič kaznovan in kot izpričenec in delomržeč po 8mesečni kazni oddan v vzgojevališče, od koder pa je kmalu pobegnil. Njegova mati je beračica in se za svojo sina prav nič ni brigala. Zato je vztrajal nevzgojen in vdan malomrznosti in vlačuganju. Viole izvršuje kar pri belem dnevu. Običajno odpre vrata s pomorenim ključem ali pa ubije šipo pri oknu. Meseca maja in junija je po drugi večji prestani kazni izvršil celo vrsto vlovov in tatvin. Obtožnica mu očita, da je dne 29. avgusta 1923 vlihol v hišo posestnika Mihaela Strojina, v Malem Lipavcu in mu okradel približno za 600 Din raznega blaga. Par mesecev kasneje je posetil zidaničo Antona Globelnika na Trški gori, kjer se je založil z raznimi posodami in živili. V noči na 2. februarja se je pojavil v Kalcih pri posestniku Josipu Zarnu, ki ga je okradoval za 1285 Din. Očitno se mu je zdel ta plen premajhen in je zato še isto noč posetil še posestnika Antona Hrvata v Vel. Pudovalu, nekaj dni kasneje pa v Račjem selu pri Antonu Potokarju, kateremu je ukradel iz kurkine petelina in dve kokoši. Janca Rakarju v Cviblu ter Katarini Perperjevi istotako nekaj perutnine. Naslednji mesec je osrešil s svojim posetom Franceta Žugiča v Lokah, nakar so sledili še vliholi pri Martinu Paciju v Udli vasi in pri Antonu Kambiču v Praprečah, kateremu je odnesel za 5600 Din dragocenosti. Meseca maja ga dobimo pri Josipu Fabjančiču v Selih. Na vesti ima vrh tega še celo vrsto drugih vlovov. Skupno je okradoval razne stranke za 17.582 Din.

Porotniki so pod predsedstvom prvomestnika g. Karla Ilica soglasno potrdili vprašanja glede 21 tatvin, glede vlačuganja in glede prestopka po § 320 g, nakar je bil Andrejčič obsojen na 3 in pol leta težke ječe. Obenem je bilo izrečeno za dopustno, da se odda Andrejčič po prestani kazni v prisilno delavnico.

Senatu je predsedoval predsednik okrožnega sodišča dr. Polenišek, votan-ta sta bila viši sod. svet. dr. Hrašovec in sod. svet. Luznar, zapisnikar avskultant Svajger, državni pravnik sod. svet. Barle, zagovornik dr. Ivanetič.

Otroci, le prično jo jejte
in mami, očku povejte
da „Mirim“ vse bolj Vam diši
kot vse druge slačke jedi.
In kakor je roža rdeča
postanejo lička cveteča
in khor Vam je snh in voglat
postane debel in mesnat.
Otroci, le prično jo jejte
in mami, očku povejte
da rajše kot drugo nagrado
naj dajo Vam to čokolado.
Zovarna pa nad Mariborom
bo delala z novim naporom,
da nikdar ne zmanjka jedi,
ki Vam tako dobro diši.

1951

Dopisi

LJUTOMER. Dne 16. t. m. so uprizarili tukaj bivajoči Rusi tragedijo »Sneg« ter se z njo nekako poslovlili od ljutomerskega občinstva. Igralci so izbrali iz igre vse, kar je bilo mogoče. Pod vodstvom g. Ginkulova so ustvarili izenačeno razpoloženje ter zadovoljili občinstvo v najvišji meri. Skoro ni mogoče iztakniti tega ali onega igralca, oziroma igralke posebej, ugajali so nam vsi. G. Ginkulov je oživil idealno in nesebično ljubečega Kazimirja, ga. Ginkulova srečno in razočarano Aronko z dovršenostjo, katero je dosegla v vseh svojih vlogah. Na novo so nastopili: G. Zajasni v vlogi Tadevža v tipu brezobzirnega zavojvalca, ga. Koroljevičeva pa v vlogi strastno ljubeče Eve oziroma kot pestunja Mahrina. G. Ginkulov nam je podaril v teku dveh let celo vrsto uspešnih predstav: »Jesenske gosli«, »Vero Minčevca«, »Strička Vajno«, »Moč teme« itd. S tem nas je uvedel v rusko dramo, za kar smo mu od srca hvaležni. Povodom zadnje predstave pa kličemo vsem ruskim diletantom:

Kino

»NJU«, film v šestih slikah, ki se te dni predvaja v kinu Dvor, nam slika življenje žene, ki išče pri moških prave ljubezni, a ne najde nikjer tistega razumevanja, ki dyigne osamljeno in hrepenečo dušo v sfero čiste ljubezni. Nju je poročena z banalnim filistrom, epikurejcem in shadkostnostem, ki vidi samo kar je otipljivega, dočim so mu čuti za nadzemsko življenje neznan. V taki osamelosti se Nju, ki ima malega sinčka, kateri edini ljubi svojo nesrečno mater, seznanja s pisateljem, človekom, ki hodi mimo stvari. Meneča, da je našla v tem mozu svoj ideal, zapusti zakonskega druga in odide k pisatelju, kjer pa se kmalu ponovi njeno razočaranje pri moških. Ko spozna, da pisatelju njena ljubezen ni doživljajo, temveč samo običajna epizoda, se odloči napraviti svojim razočaranjem konec in gre v smrt. Glavnih oseb v drami je troje, oziroma z Njunim sinčkom četrto. Ker so igrali »Nju« lani v ljubljanskem dramskem gledališču, je vsak komentar k stvari odveč. Treba si je film dobro ogledati. Poset kina odškoduje vsakogar za urico časa, v kateri se pred gledalcem razvije ta tragedija vsakdanosti.

Chaplin se ženi, pa ne s Polo Negri, ki se je baje zavoljo njega peljala v Ameriko, ampak z Lito Grey, svojo 17letno soigralko. Poroka bo v El Palmu.

IZJAVA.

Neka Mara Korže iz Črnomlja se sklicuje, da je pri meni uslužbena in dela pri raznih šiviljah itd. dolgove. Izjavljam, da imenovana niti je kdaj bila niti je sedaj pri meni uslužbena. Prizadeti naj se torej ne obračajo na mene, a vsak nov slučaj naj se prijavi policiji.

3417 F. Šibenik, Ljubljana.

IZJAVA.

Podpisana izjavljam, da sem sodnijsko odpovedala g. Francu Logarju, posestniku v Hrašniku, gospodarstvo s pristavko, da ne sme od najine skupne lastnine brez moje soglasja ničesar prodati, niti na drug način odtujiti ali obremeniti; svarim torej vsakogar pred nakupom ali prevzemom bodisi premoženja ali nepremičnin, ki bi jih imenovali skušal prodati ali na drug način odtujiti brez moje privolitve, ker bom v vsakem takem slučaju nastopila sodnijsko pot.

Hrastnik, 30. novembra 1924.

3421 Amalija Logar.

Helena?
Padec Troje

Dr. Oetker-jev
pecivni prašek
Dobi se povsod ali pa v tovarni
Jos. Reich
v Mariboru

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Sreda, 3.: »Veronika Deseniška«. Izv. Cetrtrek, 4.: »Moč teme«. A. Petek, 5.: »Pri Hraštovih«. E. Sobota, 6.: »Šestero oseb išče avtorja«. F.

Nedelja, 7. ob 3. pop. pri znižanih cenah: »Firma P. B.« Izv. Ob 8.: »Veronika Deseniška«. Izv. Ponedeljek, 8. ob 3. pop.: »Mogočni prstan«. Mladinska predstava Izv. Ob 8.: »Sumljiva oseba«. Izv.

Ljubljanska opera.

Sreda, 3.: »Netopir«. D. Cetrtrek, 4.: »Rusalka«. C. Petek, 5.: »Jenufa«. B. Sobota, 6.: Zaprt. (Generalna vaja.) Nedelja, 7. ob 3. pop. »Gorenjski slavček«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Mariborsko gledališče:

Sreda, 3.: Zaprt. Cetrtrek, 4.: »Trubadur«. E.

Ljubljansko gledališče. Abonente opozarjamo na današnjo objavo tedenskega repertoarja in reda abonmaja. Z javljenim repertoar se je moral iz tehničnih

razlogov spremeniti. Prihodnja operna noviteta Vilharjeve Lopulske sirotice se vrši sredi prihodnjega tedna. — Danes zvečer se poje v operi »Netopir« za red D. v dramo pa je prva repiza Zupaničeve tragedije »Veronika Deseniška«. Izv.

Celjsko gledališče

V proslavo 50letnice pisatelja Fr. Ka. Meška se je, kakor smo že poročali, vpriporila v petek dne 28. t. m. na celjskem odru Meškova drama »Pri Hraštovih«. Pisatelj se je predstave osebno udeležil. Gledališče je bilo zopet enkrat razprodano, razpoloženje med občinstvom pa do konca igre kar najbolje. Igro samo so ocenili že strokovnjaki. Crpa globoko iz kmečkega življenja in nam odkriva slikovitost, morda celo predrastično na eni rodbini vse tiste grehe in napake, ki tako rada izpodjedajo korenine vsakega blagostanja in sreče našega kmečkega življenja.

Pod skrbno režijo g. mag. Fedorja Gradšnika, ki je nastopil na celjskem odru prvič, je bila igra vzorno inscenirana. Vloge pa prav srečno razdeljene in temeljito naštrnjane. Za dolgo ni ves gledališki ansambl tako lepo rešil svoje nalogo kakor to not. Posamezni kmečki

tipi so bili naravni, medsebojno igranje pa se je izpopolnilo v harmonično celoto. Edino tempo, zlasti v 1. dejanju bi bil lahko nekoliko bolj živahen.

Hrasta je podal s prav primerno kmečk. obnavostjo, trmo in samozavestjo g. Fedor Gradšnik, ki je s svojo gospo soprogo dragoceno akvizicijo za celjski oder. Dobro je igral sina Lojzeta g. Sedlaček, Toneta pa je podal z globokim razumevanjem g. Pfeifer. Izklesal je dovršeno tip proti očetu odpornega, a pomezneje v iste grehe zapadlega sina. Hčerko Anico je igrala čustveno in zlasti mišično globoko ga. Gradšnikova. Staro Mico je posebila ga. dr. Kalanova z nje lastno rutino in s pravim pojmovanjem kmečkega življenja. Ze po svoji zunanosti, a tudi po nastopu in pravilno umereni igri je kreirala tip, kakor si ga je zamislil pisatelj. Vnučica Tilička (gd. Hana Mirnikova) je kazala zelo primeren temperament in odločnost ter se zelo dobro vživela v vsako situacijo. Tončka, Tonetova žena (gd. Jurmenova) je ustvarila prav lep tip mirno trpeče kmečke žene, iz katere pa bruhne v danem trenutku divje sovraštvo proti vsem, kar so zastrupili Hraštovi grehi. Pastir Tine (g. Perca) je prišel po svoji otroški naivnosti v celokupnem miljenju greha do prav posebne veljave. Tudi epizodne vloge ge. Založnikove (Zefa), g. Čudna (Strelec), g. Veluščka (Malec) in gd. Danejeve (Malčkova Francka) so prilele valed delu.

veljave. Učinkovita je bila scena med prisego na križ v drugem dejanju, pretrčevanje prizor, ko skuša izbrisati hči Anica sledove krvi svoje ubite matere, precej živahnosti pa je spravila na oder in bila tudi po maski zelo dobro pogodena Zefa.

Najmerodajnejše za velik uspeh, ki so ga imeli to pot domači celjski igralci bo pač pred vsem dobro razpoloženje med občinstvom, zlasti pa laskave besede pohvale avtorja sam, ga. ki jih je izrekel odkrito in brez vsakih namišljenih komplimentov.

Prihodnja premijera v ljubljanski operi. Ljubljanski operni ansambl pripravila novo izvirno opero, delo jugoslovenskega skladatelja Fran Serafina Vilharja, našega očjega rojaka. Serafin Vilhar je postal 70letnik in v proslavo tega njegovega jubileja se poje vadi prihodnjega tedna v naši operi njegova tridejanska opera »Lopulska sirotica«. Opero je našel tudi ter jo tudi dirigira kapelnik g. Niko Stritof, režija pa je v rokah g. Debeve.

Aida v Osijeku. Iz Osijeka poročajo: V nedeljo je tukajšnja opera uprizorila Aido, ki je navzlic razmeroma skomnim V nedeljo je tukajšnja opera uprizorila Aido, ki je navzlic razmeroma skomnim sredstvom osiješkega gledališča imela sijajen uspeh. Lovorike večera sta odnesla gd. Zvezda (Aida) in g. Šimec (Rada-

mes) iz Zagreba, ki sta pela in igrala, da ju je navdušena publika po vsakem dejanju nešteto krat klicala pred zastor. Ambiciozna osiješka opera se z vsem in obudovanja vredno vztrajnostjo vse lepše razvija.

Stolcerjev kvartet v Pragi. Znanl kvartet Zilka je nedavno izvajal godalni kvartet skladatelja Jos. Stolcerja-Slovenskega iz Cakovca pred praskim občinstvom, ki je bilo sestavljeno iz elite glasbene Prage. Stolcerjevo delo je doseglo ob tej priložnosti zelo ugoden uspeh. Avtor je poslušalce frapiral posebno s svojo drzno koncepcijo.

Poljska slikarska umetnost na Češkem. Češko umetniško društvo Mánes v Pragi se pravkar dogovorja radi razstave del dveh velikih in znanih poljskih upodabljačih umetnikov. Vlastimila Hofmanna in Jaceka Malczewskega. Kot protislužbo bi Čehi poslali v Varšavo kolekcijo slik in grafik Maksa Svabinskega.

Tino Pattiera v Pragi. Znanl tenorist Tino Pattiera, rodem Jugosloven, je prei kratkim priredil volkalni koncert v Pragi, kjer ima že krog svojega občinstva. Na plakatih je objavil, da bo pel tudi jugoslovenske skladbe, storil pa je baš nasprotno. Ko je prišel na koncertni oder, so vrole iz njegovega grla — napolnjenke posmi. Kritiki ga radi tega ostro prijemajo, njegov sijajen glas pa hvalijo

Domače vesti

VAŽNO SPOROČILO CENJENIM NAROČNIKOM!

Zadnje dneve smo priložili pološnice za cenjene naročnike, ki naročnine do konca leta še nima jo poravnane. Prosim jih, da najkasneje do 5. decembra pošljejo naročnino do konca leta, da lahko zaključimo naročilno knjigo za tekoče leto in da nam prihranijo veliko nepotrebnega dela.

Opozarjamo, da smo primorani po 8. decembru list ustaviti brez razlike vsem, od katerih do tega dne ne prejmemo naročnine. Marsikdo pomotno misli, da uprava vidi in gleda vsakemu naročniku v njegove premoženjske in socialne razmere. To pa ni tako. V knjigah so od vseh naročnikov le naslovi, pa zapisek do koga je plačana naročnina. Gospodine, ki izterjavate naročnino in ustavljajo list, skoraj nobenega naročnika osebno ne poznajo in tudi njegovih razmer ne, kar je pri ogromnem številu naročnikov razumljivo. Zato bodo list ustavili vsakomur, kdor nima vpisane naročnine, pa naj bo Peter ali Pavel. To se nam je zdela potrebno pravočasno pojasniti, da ne bo pozneje radi ustavljenja nikakih nepotrebnih in neopravičenih zamer.

Uprava ne zahteva od naročnikov nižšar družega kot naročnino. Prosimo ponovno, da jo blagovolijo vsi točno poravnati.

UPRAVA JUTRA.

* Povratek ministra Zerjav v Beograd. Z beograjskim brzojavom je minister Zerjav v ponedeljek odpotoval iz Ljubljane ter se vrnil v Beograd.

* Novi ravnatelj ljubljanske srednje tehnične šole. Iz Beograda nam poročajo: Kralj je podpisal ukaz, s katerim je imenovan za ravnatelja srednje tehnične šole v Ljubljani prof. Josip Reiser.

* Profesor dr. Ivan Loh. Minister prosvete je prevzel dr. Ivana Loha, dosedanjega profesorja na mestnem liceju, v državno službo ter ga imenoval za profesorja na ženskem učiteljsku v Ljubljani.

* Z II. drž. gimnazije. Profesor II. drž. gimnazije g. Adolf Rehida, ki je bil dosedaj dodeljen ženskemu učiteljsku v Ljubljani, prevzame zopet svoje službeno mesto na gimnaziji.

* Oblastna prosvetna uprava. Te dni se vrši likvidacija prosvetnega oddelka v Ljubljani, katerega agende se prenešajo na oblastne prosvetne referente, odnošeno velike župane v Ljubljani in Mariboru. Kralj je na predlog ministra prosvete imenoval bivšega od klerikalcev pregnanega šefa prosvetnega oddelka dr. Stanka Beška za prosvetnega referenta pri velikem županu v Ljubljani. Ker se dr. Bešk nahaja na daljšem boleznemskem dopustu, je do njegove vrnitve v službo, kakor znano, pooblaščen za vršila dolžnosti prosvetnega referenta doktor Pavel Pestotnik.

* Spomenik kralja Petra v Dubrovniku. Na praznik ujedinjenja, dne 1. decembra, je bil v Dubrovniku na svečan način odkrit spomenik kralju Petru Osvoboditelju. Slavnost se je razvila v veličastno nacionalno manifestacijo. Na predvečer narodnega praznika je bil koncert, povorka omladine z bakljami, slavnostna predstava v gledališču ter animiran ples nacionalistične omladine, kateremu sta prisostvovala tudi ministri dr. Grisogono in Trifković. V ponedeljek zjutraj je bila svečana služba božja, po kateri je vojaštvo defiliralo pred kraljevim adjutantom generalom Hadžićem. Odkritju spomenika je prisostvovala ogromna množica ljudstva, vse šole, korporacije z zastavami, Sokoli, Orjuna, dobrovoljci in razna društva. Na čelu velike povorke so nosili vence za spomenik. Pred spomenikom je govoril dr. Sarak, v imenu kralja general Hadžić, v imenu vlade pa minister Trifković. Grmoli so topovi in močnejši vojaštvo je oddalo salve, zvonili so zvonovi celega mesta. Občinski uravnatelji je prevezeli spomenik v imenu mesta. Ogromna množica je defilirala pred spomenikom. Vse mesto je bilo v zastavi. Zvečer se je svečanost zaključila z divno iluminacijo.

* Srebrna poroka. V Trbovljah je pred nedeljo praznoval vrtil naj somišljenik in Sokol, br. Pleškovič, rutniški uradnik, s svojo gospo soprogo Milko v ožer: prijateljskem krogu srebrno poroko. Vrlemu narodnjaku in njegovi družici kličemo »še na mnoga leta!«

* Smrtna kosa. V Celju je umrla dne 30. t. m. ga. Josipina Agricola, vdova po bivšem stotniku, v 68. letu starosti.

* Reparacija na ljubljanskem muzeju. Znana je že, da kakšen aršin so klerikalci postavili na ljubljanskem muzeju za ravnatelja dr. Josipa Mala. Minister prosvete je sedaj ta protekcionistični čin ukinitel ter je dr. Mal imenovan zopet za arhivarja na muzeju, vendar pa mu ostane grupa in kategorija, ki jo je z imenovanjem za ravnatelja dosegel.

* Novi inženjerji. Inženjski izpit na železniški tehnični v Pragi sta položila člana Slovenske dijaške zadruge gg. Simon Oset in Matija Banovec — oba s prav dobrim uspehom. — Na tehnični v Brnu je dne 28. novembra naš rojak g. Edo Senica položil zadnji izpit ter kot inženjer zapustil visoko šolo.

* Brzojavna šola v Beogradu. Kakor nam javljajo iz Beograda, je z odlokom ministra pošte in brzojava termin za priporočanje v tamkajšnjo pošto-brzojavno šolo potekaljš do 15. decembra.

* Prepovedana lista. Z odlokom ministrstva notranjih zadev je uvažanje in

razširjanje lista »Südmarkbund-Zeitung«, ki izhaja v Gradcu, prepovedano, ker piše list proti interesom naše države. Istotako je prepovedan v naši državi tudi bolgarski list »Ustrem«, ki izhaja v Soliju.

* Za povzdigo Bleda. Iz Beograda nam poročajo: Tu se je te dni mudil blejski župan g. Ivan Kenda, ki se je udeležil državne ankete za tujski promet ter pri kompetentnih ministrstvih predložil volkopolezne načrte blejske občine za povzdigo, modernizacijo in olepšanje našega prvega letovišča Bleda. Župan Kenda je dobil, kakor čujemo mnogo obetajoča zagotovila in se za lepe projekte zanima osebno tudi Nj. Vel. kralj.

* Zimski vojni red. V založbi Zvezne tiskarne in knjigarnice v Ljubljani je ravno izšla zimska izdaja »Vojnega reda«. Knjižica je v žepni obliki in jako priročna.

* Važno vprašanje glede penzije. Državni svet je povodom nekega spora o vprašanju, ali naj se doba službovanja, pričeta v drugem polletju, vštevja v pokojnino kot celo leto ali ne, rešil spor pozitivno. Tako bo odslej pričeto, a nedovršeno službovanje v drugem polletju upoštevati za penzijo kot celo leto.

* Podpora invalidom. V smislu sklepa glavnega odbora invalidskega združenja je Pera Lazarevič, predsednik invalidskega združenja, posetil predčerašnjim finančnega ministra, s katerim je dalj časa konferiral. Minister je g. Lazareviču obljubil, da bo v najkrajšem času, najbrže že tokom tega tedna predložil ministromu svetu načrt o razdelitvi kreditov v znesku 100 milijonov dinarjev, ki ga je vlada pred nekaterimi dnevi dovolila kot prvo pomoč invalidom.

* Omejitve točenja alkoholnih pijač. Naredba ministra za notranje posle glede omejitve točenja alkoholnih pijač, ki je izšla leta 1919, v 170. številki »Uradnega lista«, je še sedaj v veljavi. Ke se mora izobesiti naredba v vseh lokalih, kjer ee točijo in prodajajo alkoholne pijače in kjer je omenjena številka »Urad. lista« že popolnoma pošla, je dala uprava »Uradnega lista« ponatisniti naredbo v obliki lepaka. Lepak se bo dobival izza dne 4. decembra, dokler zaloga ne poide, po 2 dinarja. Na to se opozarjajo vsi gostilničarji in točileci alkoholnih pijač.

* Umestne zdravstvene odredbe. Zdravstveno nadzorstvo nad osebam, zaposlenim v mlekarnah. Podjetja morajo takoj opustiti vse prodajalke in uslužbence, ki bolehalo na jetiki ali drugih nalezljivih boleznih. V službo se smejo odslej sprejemati le osebe, katerim izda mestni fizikalni izpritoval, da so zdravi.

* Oddaja lov v zakup. Direkcija šum v Ljubljani odda v zakup za dobo 5 let lov v verskoakladnih gozdih Martulek, Pišena in Belca v okraju Kranjska gora v izmeri 2847 ha. Ponudbe, opremljene s kolekom 100 Din in 10 odst. varšino, je vložiti do 11. dop. dne 9. decembra pri Direkciji šum v Ljubljani, ki daje, kakor tudi šumska uprava na Bledu, vsa predmetna pojasnila.

* Draginske doklade in upokojeni orožniki. Iz vrst upokojenih orožnikov nam pišejo: Glasom uredbe o draginskih dokladah državnih upokojencev je bil povikšek izplačan vsem razen upokojenim orožnikom. Društvo orožnikov upokojencev se je radi tega obrnilo v te prošnje na pristojna mesta, a še vedno ni dobilo pozitivnega odgovora. Pred nekaj dnevi je bila posebna deputacija tudi pri g. velikemu županu dr. Baltiču, ki jo je sprejel prav prijazno in obljubil, da bo na merolajnem mestu posredoval za izplačilo, za kar smo mu jako hvaležni. Ker je še več upokojenih orožnikov neorganiziranih, jih vabimo, naj pristopijo k društvu, kajti le s skupnimi močmi je mogoče kaj doseči. Vsa pojasnila daje drage volje podpredsednik Valentin Legat v Ljubljani. Gosposvetska cesta 13.

* Grof Szapary v Prekmurju. — Bivši madžarski poslanec in Londonu, grof Szapary je po prevratu prav razkošno reprezentiral Madžare s svojim poslanštvom v Londonu. Kakor običajna, pa se je domovina tudi pri grofu Szaparyju izkazala zelo nehrveljno delavemu sinu za tratenje denarja med štedljivimi Angleži. Ni mu pošiljala niti pogojenih funtov me-

Radio koncert

Danes zvečer ob 9 se vrši v veliki dvorani hotela »Union«
I. javni radio koncert
s predavanjem prof. dr. Čadeža.

Še je čas

dokler je še zaloga, kupite radi opustitve trgovine fino modro suknjo za obleke, blago za damsko plačo, modro volanso blago, stamni po polovici cen v trgovini

Jos. Bedrač, Aleksandrova cesta

Kino Ideal

od četrtka do vseh nedelj kine ljubljane

Olaf Fönss

v pretresljivi drami Zrtov časti
Pondeljek - Maks Linder

sečne plače in tudi visokega računa za blestečo reprezentacijo ni hotela plačati. Grof je moral končno svojo karijero državnega poslanika likvidirati in odpotovati v svojo drugo domovino v Murako Soboto, na svoj gradič, ki mu je ostal še kot najsolidnejše premoženje, edino zatočišče po viharju življenja. Bivšega sijaja seve tudi tu ni več, ker mu je naša agrarna reforma posvoje precej oskubila. Družbo mu dela neki madžarski grof iz Hrvatske.

* II. književna tombola Jugoslovenske Matice. Tombolske karte za tombolo, koje izrebanje se bo vršilo tokom decembra, se v prodaji pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice in v naslednjih ljubljanskih knjigarnah: Matična knjigarna, Zvezna knjigarna, Tiskovna zadruga, Novi založili in Učiteljski knjigarni, v Celju Vilko Veigl in v Mariboru Gorčar in Leskovec.

* Stanje bolnikov v naših bolnicah. — Glasom uradnega izkaza o stanju bolnikov v bolnicah pod državno upravo v Sloveniji je bilo dne 8. t. m. bolnikov: v splošni bolnici v Ljubljani 426, v zavodu za umobolne na Studencu 309, v zavodu za umobolne v Ljubljani 253, v blazniciralnici v Ljubljani 200, v splošni bolnici v Mariboru 185, v javni bolnici v Celju 178, v hiralnici v Vojniku 159, v hiralnici v Ptuj 105, v javni bolnici v Murski Soboti 72, v bolnici za ženske bolezni v Ljubljani 55, v javni bolnici v Brežicah 54, v javni bolnici v Slovenjgradcu 51 in v javni bolnici v Ptuj 38. V vseh bolnicah v Sloveniji je bilo torej omenjenega dne 2085 bolnikov.

* Utenil pod ledom. V Petrovaradinu se je prošle nedeljo drsalo več tiskov na zamrznjenem delu Donave, med njimi tudi utenec meščanske šole Stepan Velikov. Dočim so drugi ostali blizu brega, je Velikov zadrnil proti sredini reke, kjer je bila ledena skorja še slaba. Led se je mahoma udrl in nesrečni dijak je izginil v Donavi.

* Samomer knjigovodje banke »Slavije«. V soboto ponoči se je v Beogradu iz neznanih razlogov ustrelil znani član tamkajšnje češkoslovaške kolonije Emanuel Souček, knjigovodja banke »Slavije«. Njegov hišni gospodar je izjavil, da so pri Součku že dalj časa opazili veliko duševno depresijo.

Iz Ljubljane

u— Za mestne uboge. Mesto venca na krsto pokojnega g. Antona Luckmanna so darovali za mestne reveže Julij Elbert 500 Din, Albert Zescho 500 Din, Josip Mayr, lekarnar 200 Din, Fran Derenda, tovarnar 250 Din. V isti namen so člani pridobinski komisije I. razreda odstopili svoje dnevne v znesku 30 Din.

u— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Prošli teden se je rodilo v Ljubljani 24 otrok (9 moških in 15 ženskih spol), umrlo pa je 6 moških in 13 žensk, skupaj torej 19 oseb in sicer: 2 osebi za jetiko, 1 za pljučnico, 1 za davico, 1 za srčno hibo, 13 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa je izvršila samomor. Na nalezljivih boleznih je obolelo šest oseb: 3 na davico, 2 na dušijevem kašlju, 1 pa na škrlatici.

u— Umrli v Ljubljani. Zadnje tri dni so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Marija Omejc, tob. delavka v p., 78 let. — Frančiška Leben, zasebnica, 90 let. — Lucija Klementič, mestna uboga, 79 let. — Albin Kröll, bivši železn. delavec, 28 let. — Terezija Horn, žena pečarskega pomočnika, 67 let. — Ivan Lenarčič, posestnik, 36 let. — Jožefa Ditz, hiralica, 51 let. — Jera Skof, zasebnica, 74 let. — Ivan Lazar, posestnikov sin, 25 let. — Fran Spilak, delavec, 30 let.

u— Policijske prijave. Od pondeljka na terek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 3 tatvine, 3 prestopki pijanosti, 3 prestopki kaljenja nočnega mira, 5 prestopkov cestnega policijskega reda, 2 prestopka prekoračenja policijske ure, 1 prireditve z godbo brez dovoljenja, 1 prestopke streljanja na prostem, 1 izguba vrednosti, 1 zatekel posila 11 prestopkov dolovnega poštika na

državni praznik. Aretacije so se izvršile štiri in sicer vse radi prestopka pijanosti.

u— Krasno Miklavžev izlobo, ki je takoj privabila veliko število občinstva na Selenburgovo ulico je priredila tvrda Marija Tičar. Pravi Miklavž je prišel v trgovino in nakupoval razna krasna darila tako za mladino kakor za odrasle. Pri nakupovanju Miklavž tudi ni pozabil večkrat pokukati skozi okno in namigovati veseli mladini, ki je kar trepetala razburjenosti. Dva stražnika sta morala vzdrževati red, sicer bi izlobo pretela prava nevarnost. Razstava pri tvrdki Tičar je bila res prav okusna in ima v vsakem pogledu velikomestni značaj. Tvrda je spoznala, da je reklama velikega pomena in zato ji tudi uspeh gotovo ne bo izostal. Zelim, da bi vzgledu tvrde Tičar sledili tudi drugi naši trgovci, kajti denar, ki ga bodo izdali za reklamo, je gotovo prav dobro naložen.

u— Ukradeno kolo. Dne 1. t. m. je neznan tat odpeljal iz veže stanovanja na Poljanski cesti št. 19 trgovcu Lovrencu Kvedru 2000 Din vredno kolo znamke »Puch«.

u— Zatekel se je majhen rjav pes »daka«. Kdor ve, kje se nahaja, se prosi da javi naslov upravi »Jutra«.

u— Javni radio »koncert. Danes zvečer, točno ob 8.15 se vrši v Unionski dvorani javni radio »koncert na korist Jugoslovenske Matice. Aparat je montiral tvrda Stebi in Tuječ ter ga predvaja g. Stebi sam. Pred začetkom koncerta pojasnjuje s kratkim predavanjem prof. Čadež. Na tem interesantnem večeru bomo imeli priliko slišati koncerte iz Londona, Bruslja, Pariza, Curia, Rima ter raznih nemških mest kakor Hamburg, Frankfurt, Leipzig, München, Berlin itd. Konc koncercita se točno ob 10. uri zvečer. Vstopnice se prodajajo cel dan v Matični knjigarni in od pol 8. ure dalje pri večerni blagajni pred Unionsko dvorano. Sedeži od 8 Din navzgor. 3423

u— Brežični telefon, ta najnovejša iznajdba moderne tehnike, zanima danes tudi široko publiko. Doslej pri nas velika večina občinstva še ni imela prilike se prepričati na lastna ušesa o velikih uspehih, ki so bili doseženi na tem polju. Zato vlada veliko zanimanje za prvi radio »koncert, ki se priredi v sredo ob četrt na 9. v veliki dvorani hotela Union v prid Jugoslovenske Matice in božičnice revnim otrokom. Pred koncertom bo predavanje, ki bo poslušalcem pojasnilo tudi teoretske temelje ta presenetljive iznajdbe. Ker je zanimanje za to prireditve izredno veliko, opozarjamo občinstvo, da si pravočasno preskrbi vstopnice, ki so v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

za gospe
neobhodno potrebno.

u— Ljubljanski Sokol priredi kakor že objavljeno tudi letos svoj običajni Miklavžev večer dne 5. t. m. in sicer za naraščaj in deco ob 5. uri pop., za odrasle ob 8. uri zvečer; vstopnina popoldne 3 Din, zvečer 8 Din. Kakor se nam poroča pride letos Miklavž iz izredno silajnim spremstvom ter bogatimi in mnogimi darili. 3416

u— Miklavžev večer Splošnega ženskega društva v korist ženske bolnice se vrši v soboto dne 6. decembra ob 8. uri zvečer v dvorani Kazine. Na programu je prvovrsten koncert, dalje srečnikov. Prireditve se vrši deloma ob pogrnjenih mizah. Za dobro jed in pijačo poskibi g. Krapež. Splošno žensko društvo pomaaga povsod, pri vseh kulturnih in humanitarnih prireditvah; izkažimo mu svoje simpatije in priznanje s tem, da se udeležimo njegovega Miklavževega večera.

u— Sokol I. priredi Miklavža v petek dne 5. t. m. v Mestnem domu in sicer ob 5. popoldne za deco, ob 8. uri zvečer pa za odrasle. Zdravo! 3414

u— Opozarjamo na današnji oglašitve M. Sinkovič nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg, ki naznanja izjemno znižanje cen za mesec december.

u— Tvrda J. Maček, Aleksandrova cesta, prodaja vsa oblačila za gospe in otroke do božičnih praznikov po znatno nižjih cenah. 2052

u— Splošnega ženskega društva seja se vrši v sredo dne 3. t. m. ob 5. uri popoldne. Odbor vabi tudi članice društva da se v čim večjem številu udeležijo te seje.

Kroglična ležišča

iz prvovrstnega švedskega jekla z jamstvom za avtomobile, industrijo, alat in vsakovrste stroje. Vam nudimo najceneje

J. Gorco, Palača Ljubljanske Kreditne banke

OBLEKE
OBROKE
O.B. BERNATOVIC
MESTNI TRG 5

Da bi me moj ljubček

že enkrat očeril a svinčnikom »Penkala«! Kdo čestokrat sem raspolojous, da mu pišem kopreče pisemce, ali mine me volja, ko moram šele zasotriti svinčnik in si zamazati roke. Tega pri svinčnikih »Penkala« ni. Vedno je čist, ni ga treba zasotriti in vedno je pripravljen za pisanje.

Vsaka papirnica ima na zalogi vse vrste po 16 Din, a istotako tudi originalna zlata nalivna peresa »Penkala«.

VI

u— Miklavžev večer Sokola na Viču se vrši v petek dne 5. t. m. v Sokoškem domu na Viču in sicer ob pol 6. uri zvečer s amo za otroke v spremstvu staršev, ob pol 9. uri pa za odrasle. Darila se bodo sprejemala v petek od 2. do 5. ure pop. v Sokoškem domu. 3420

u— Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani ima v četrtek dne 4. decembra ob 16. uri redno odborovo sejo.

Iz Celja

e— Smrtno je ponesrečil na Pečovniku pri Celju delavec Josip Lupše. Pri sekkanju bukovih dreves ga je drevo povrdilo. Lubše je bil pri tem težko ranjen; vrhutega mu je zdrobilo nogo. Nesreča, neč je bil na mestu mrtev. Njegovi tovaršiši so k areči še pravočasno odskočili.

e— Smrtna nesreča. V Rakuschevi trgovini v Celju je ponesrečil dne 29. t. m. trgovski vajenec I. Strucl, sin finančnega nadprednika v p. g. Strucla v Celju. Pri svojem poslu je šel v trgovini na visoko lestvo, padel v znak ter se tako težko poškodoval tilnik, da je kmalu nato vzdihnil v celjski javni bolnici.

Iz Maribora

a— 25-letnica Narodnega doma v Mariboru. V nedeljo dne 30. novembra je poteklo 25 let, odkar je bil slavnostno odprt mariborski Narodni dom. Bil lo bi umestno, če bi to za razvoj obmejnega slovenstva važno obletnico posvojilica kot lastnica Narodnega doma primerno proslavila skupno s Slovansko čitalnico, ki se je 1. maja 1899. preselila v Narodni dom. Poprej je bila čitalnica v hotelu nadvojvode Ivana, večje prireditve pa so se vršile v Gambinovi dvorani. Pomenljivo zgodovino narodnega življenja v Mariboru, ki je v tesni zvezi s čitalnico in Narodnim domom z velikim trudom in skrbno zbira g. Hinko Družović, profesor petja na moškem učiteljsku.

a— Napad na lovce. Sinočnji »Tabor« poroča: V nedeljo so imeli mariborski lovci na Vrhlogi pri Pragerskem lov. Po lovu so se zbrali na skupno večerjo pri gostilničarju Bračiču. Ob 21. so se hoteli odpeljati na postajo Pragersko ter sedli v pripravljen voz. V tem hipu jih pa je obkolilo več domačinov. Prerezali so konjem jermenje in navallili na lovce z dogami. Pričel se je strahovit pretep, tekotm katerega je dobilo več lovcev težke poškodbe dva pa sta se pod udarci onesvestila. Lovci so se končno umaknili premoči v gostilno, toda divjaki, klerikalni pristaja, so vdrli za njimi in tam nadaljevali svoje tolovajstvo. Razbili so vse, kar jim je prišlo pod roke in povzročili gostilničarju ogromno škodo. Šele ob polnoči so se mogli lovci odpeljati proti Pragerskemu. Pol ure od Vrhloga proti Pragerskemu pa so bili zopet napadeni iz zasede in se je zahvaliti le hladnokrvnosti lovcev, da se ni zgodila večja nesreča. Lovcem je bilo odvzetih deset pušk. Orožniške postaje žal ni bilo mogoče poklicati, tako da niso bili napadalci takoj aretirani.

a— Odlikovanje v kaznilnici. Višjemu kazniškemu pazniku Franju Vrsintinu, ki je bil odlikovan s srebrno medaljo za zaslug, je bilo odlikovanje slovesno izročeno na dan ujedinjenja. Sedanji vodja kaznilnice, g. okraj. sodnik Vrabl, mu je v navzočnosti g. dež. pravdnika dr. Jančiča in celokupnega kazniškega uradniškega in pazniškega osebja pripel na prvi srebrni medaljo, potem ko se je v kratkem nagovoru spomnil važnosti obletnice ujedinjenja in pomena odlikovanja.

a— Molčite, avstrijanki! Petkova »Straža« napada v svojem znanem žargonu dr. Pivka in imenuje njegovo carskensk akcijo »nečedno«. Izraz je sicer nedolžen ali dovoljuje globok vpogled v mišljenje klerikalcev. Junaštvo, ki ga občudujejo ljudje, katerim »Stražini« uredniki ne segajo niti do glenjcev, velikopotezni naklepi, ki izdajajo res državniške zmožnosti, čin, ki je vzbudil pri Italijanih vsaj nekaj simpatij za Jugoslovence, je klerikalcem nečednost. Skrijte se, potuhnjeni zavrzenci, ki ste poljubljali Habsburgovcem robove oblasti in ne ončlaščajte s svojim smradom moža, ki mu še niste vredni odvezati traka na čevlju. — Carzanec.

a— Sprememba posesti. Transportna d. d. »Orient«, ki je že dolgo v likvidaciji, je te dni prodala svoje veliko poslopje na Meljski cesti »Panoniji«, gospodarski zadrugi SKS v mariborski oblasti za 555.000 Din. V podjetju je zainteresiran med drugim tudi bivši poslanik dr. B. Vošnjak, ki živi sedaj na svojem posestvu v Lajterpergu pri Mariboru.

Preden
kupite
Miklavžev dar
oglejte si
Tekstilbazar! 6153

Pecivni prašek in
Vanilin sladkor.

Iz življenja in sveta

Giacomo Puccini †

Že v nedeljski številki »Jutra« smo kratko poročali, da je v Bruslju umrl na poslednjih operaciji v grlu italijanski skladatelj Giacomo Puccini, eden največjih sodobnih opernih glasbenikov. Kompozist se je podal v belgijsko prestolico na izrecen nasvet italijanskih zdravnikov-specialistov za bolezni v grlu, ker v Italiji nimajo zdravilišča, ki je tako opremljeno z vsemi potrebščinami in zlasti z radijem, ki je zdravnikom potreben pri takem zdravljenju.

Puccini je umrl nepričakovano. Ni še petekel teden dni odkar so se poročili listi, da bodo posledice operacije ugodne. Zato nas je poročilo o smrti tem bolj razočaralo.

Pokojnik, katerega dela direktno ali indirektno pozna vsak izobraženeec, ki je živel delj časa v mestu in obiskoval gledališče, je bil rojen 22. junija 1858 v Luccii. Imel je 7 bratov in sester. Njegovi predniki so bili glasbeno zelo nadarjeni in nekateri med njimi slovijo še danes kot dobri skladatelji. Prve muzikalne kulture je bil Puccini deležen doma pri očetu. Pozneje se je podal v Milano, kjer je študiral pri Ponchielliju. Ta mu je postal drugi oče. Leta 1884 se je poskušal v prvem opernem delu »Villu«, katerega je uprizorilo gledališče »Dal Verme« v Milanu. Skladatelj je živel tedaj v skromnih razmerah od državnega štipendija in od podpore, katero mu je naklonila italijanska kraljica.

Ko je Puccini nastopil s svojimi operami, je imel zelo težavno stališče. V Italiji sta tedaj kot komponista slovela Leoncavallo in Mascagni, prvi avtor »Bajazza«, drugi pa »Cavallerie rusticane«. Težak je bil boj z njima, kajti občinstvo ni hotelo poslušati nič drugega kakor njune opere. Puccini pa je bil kaj talent in je ne glede na javno mnenje nadaljeval svoje započeto delo. Udal se je veristični smeri in napisal tudi nekatere stvari manjše vrednosti, toda po imenovanih operah je znan povsod po kulturnem svetu. Svojo pravo slavo je dosegel šele leta 1896. z »Bohemo«. Radi tega dela je nastal, še predno je bilo napisano, zanimiv spor med Puccinijem in Leoncavallo. Slednji je namreč povedal v neki milanski kavarni, da pripravlja besedilo Murgerjevega romana »La vie de Bohème« za operno kompozicijo. Puccini je izjavil, da mu je že prej šinila v glavo enaka ideja ter se izgovarjal, da mu gre vsled tega prvenstva. Naslednji dan je objavil Leoncavallo v milanskem »Secolo«, ki je pripadal glasbenemu založništvu Sonzogno, da pripravlja opero take in take vsebine. Puccini pa je istočasno naznanil v »Corriere della Sera«, da se je on lotil te snovi. Imel pa je seveda na papirju komaj par glasbenih idej, katere je šele pozneje razvil in razširil v opero. Tako je nastala znamenita »Bohème«, za katero sta sestavila libreto znana Puccinijeva libretista Giacosa in Illica. Ta opera ni mogla v Rimu in Turin

nu nikakor prodreti. Zmagala je šele v Palermu, kjer so jo uprizorili baš na 13. nekega meseca. Dirigiral jo je kapelnik Mugnone, babjeveren človek, ki ni hotel dopustiti premijere na rešeni dan. Puccini pa je vztrajal pri svoji odločitvi in je tudi dosegel, da je delo prišlo na oder. Uspeh je bil sijajen. Predstava je trajala do ene ponoči in občinstvo je bilo tako navdušeno, da kar ni hotelo zapustiti sedežev. Venomer je zahtevalo ponovitev finala, ki se je moral izvajati večkrat zaporedoma. Primadona se je morala vrniti na sceno že napol oblečena, tenor Carbin pa se je pojavil brez lasulje. Po zapetem dvospevu jima je publika viharno ploskala.

Večjo srečo kot »Bohème« je imela »Tosca«. Osvojila si je javnost v jadrnem pohodu. Puccini je v tem delu pokazal svojo silno pest in ves svoj ogromni dramatični instinkt. »Madame Butterfly« je prišla na oder kot nežna pesem hrepenja in se drži še danes.

Zadnje Puccinijevo delo je opera »Princesa Turandot«, ki je že na programu letošnje sezone milanske »Scala« in katero je Puccini komponiral do svoje smrti. Stvar mu je povzročala težke skrbi in je res ostala — nedovršena. Napisani sta dve dejanji in pol, tretja polovica manjka. Kaj bo zdaj s to opero, je vprašanje. Mogoče se najde kdo, ki jo bo dopolnil, da pride potem na oder kakor lani Boitov »Neron«.

Puccini je ustvaril kot muzik svoj poseben stil, uvel je v moderno opero takozvano pučinijsko frazeologijo. Njegov kult je bil zelo velik in ni malo pevcev svetovne slave, ki žive samo kot specialisti za Puccinijeve opere. Glasbeni in kulturni svet vseh je iz gubil s Puccinijem enega svojih največjih reprezentantov na opernem polju.

Internacionala žepnih tatov

Če bi našim čitateljem zastavili vprašanje, katero združenje na svetu je najbolj mednarodno, ne dvomimo, da bi se devetdeset odstotkov odgovorov glasilo na komunistično stranko. Vendar je temu drugače. Kdor ne verjame, naj gre vprašat na policijo, kjer mu bodo povedali, da je najmočnejša mednarodna organizacija na svetu — žeparska internacionala.

Žepni tatovi se poznajo najbolj nad vsemi zločinskimi obrtniki. Saj so to navadno inteligentni ljudje, ki se podpirajo med seboj, če jih slučajno zaseže roka pravice. Žeparji imajo naširoko razpredeno mrežo — njihovih novic je več in njihove informacijske centrale poslujejo boljše kakor vse anarhistične in komunistične zarote. Zanimiv je v tem pogledu material, katerega je zbral in objavil dunajski policist, specialist v boju proti žeparjem. Po njegovih podatkih je gneздо žepnih tatov na Madžarskem; od tam prihajajo najinteligentnejši žeparji. V Budimpešti obstoja poseben »urad za novačenje žeparjev« v kavarni »Budapest«. Odtod gredo novinci običajno na Dunaj, kjer se shajajo v »Café International«. Z Dunaja morajo še eno postajo naprej — v Prago. Tam se namreč nahaja posebna šola za žeparje. Kdor hoče postati mojster v žepnih tatvinah, mora vseskozi absolvirati »žeparsko univerzo« v češki prestolici. Tam se uče tatovi najboljših pretnosti in po kratki dobi poizkusne prakse odidejo absolventi v Berlin. Iz Berlina gre pot naprej po širokem svetu kakor nač nanesejo prilike v življenju. V Berlinu imajo žeparji centralo v kavarni »Unter den Linden« in gostilnici »Kndt«. V Parizu se mednarodni tiči shajajo v »Faubourg Saint Martin« pri nekem Szabi. v Rimu pa v kavarni »Quadroni«, ki leži na trgu sv. Silvestra. Italijani so med vsemi svetovnimi žeparji na prvem mestu. Žepni tatovi so

med seboj zelo solidarni, toda drug drugemu neznani in se poznajo samo po svojih pridevkih. Iz kraja v kraj potujejo ali brez potnih listov ali pa s ponarejenimi dokumenti.

Navadno se udeležujejo žeparji v skupinah; na žrtve se jih spravi običajno po pet naenkrat. Med tako petorico je čestokrat tudi po dvoje elegantnih dam.

Najinteresantnejši tip žepnih tatov, kar jih pozna policijska kronika, je bil anarhist Hellman. Po svojem prvem poklicu je bil krojač, toda njegovo histerično nagnenje ga je kmalu pripeljalo k anarhistom, od katerih je zopet storil korak naprej — med žepne tatove. Ko je prišel v ječo, so mu tovariši pošiljali vsak mesec večjo vsoto, a Hellman je denar razdelil med kaznjence, ker je držal načelo, da sme trošiti samo tisto, kar »zasluži«, t. j. ukrade in si prilasti sam. Hellman je imel zelo inteligentno pibico, ki je žive la od iste obrti kot on. Sodišča so imela s Hellmanom strašno opravilo, ker so vsi psihijatri izjavljali, da boluje na padavični kleptomaniji. Sam pa se je branil s svojim znanim aksiomom: »Zločin r stane tedaj, ko ima človek preveč življenske energije, katere ne more krofiti.«

Poleg Hellmana je vredno omeniti še tri tipe. Prvi je Gyula Dich, po poklicu artist. Prišel je tudi v naše kraje in v Zagrebu se je zapil v neko kabarerno pevko Mary, ki je govorila vse evropske jezike. Mary se mu je pridružila in je potovala z njim po Italiji in Nemčiji, kjer sta skupno izbirala in uprposlašala nesrečne žrtve.

Drugi tip je Lazcko Russ, pravcata podoba degeneriranega madžarskega polidža in napol plemiča. Ta je bil na »univerzi« v Pragi, med vojno pa je deloval v Nemčiji. Za Bela Kunove komunistične vlade na Madžarskem je postal komisar in eden največjih krvolokov. Radi tega so ga žeparji izključili iz svoje organizacije.

Tretji znan žepar je Italijan Logacio. Nekoč je bil reporter v Milanu, med vojno pa je volunir. Pričivši se brezskrbnemu in lahkomislnemu življenju se je po vojni pridružil žeparjem, toda je kmalu prišel v pest pravice. Logacio je inteligenten in duhovit ter povrčen, radi česar se ga mednarodni tovariši izogibajo. Boje se namreč, da bi jim s kakšno nerodnostjo ne pokvaril dobro idočega posla.

Zares komedijsant

V dunajskem Burgtheatru se je nedavno vršila izvrstno uspeša premijera nove Schönberrjeve komedije v treh dejanjih »Komedijsant«. Pisatelj riše v tem delu igralca Bitterlicha, ki spreminja najprej svoje ime v Bitter. Mož je večni pozer in mu je samo do slave. Občinstvo, pred katerim igra, ga občuduje in se mu divi. Nekoč se zgodi, da ga vidi tudi kovačeva hči Edera, ki se v komedijsanta zaljubi ne glede na to, da je Bitterju 50 let, nji pa komaj dvajset.

Neko noč, ko Bitter razmišlja o svojem osamelom življenju in o svojih zapravljenih idealih, potrkaja Edera na vrata njegove sobe v hotelu. V rokah drži šopek rož. Bitter jo pusti v svojo sobo in začuti, kako je prišlo z Edero nekaj nežnega, solnčnega, jasnega. To svetlobo sprejme kakor božji glas in vzame Edero za svojo ženo. Edera pa kmalu z bridkostjo spozna, kakšna je Bitterjeva duša. Mož namreč nekoč v gledališču pred zbrano publiko ponavlja iste besede, s katerimi je razodel Ederi, da jo tudi on ljubi. Med močim

Se deni mrz

Vam ne pride do živga, če ste oblečeni v sijajno zimsko suknjo, ki jo dajte za ne verjetno nizko ceno pri trditki

Drago Schwab v Ljubljani.

Vsakemu, ki ljubi svoje zdravje BUDDHA čajne mešanice

se priporočajo

čajne mešanice

najfinjših indijskih in kitajskih čajev z znanko „Buddha“. Priporočajo se za jutraj in popoldne indijske, za zvečer kitajske mešanice.

Dobiti jih je v vsaki trgovini.

in ženo pride do spora, v katerem pravi Bitter: »Odkod pa naj črпам navdihnjenje za oder če ne iz življenja. Iz resničnosti?« A Edera je videla in slikala dovolj. Ona vidi v Bitterjevih gestah samo konflikt med dvema koncepcijama: med koncepcijo, katero ima igralce v življenju in med ono, katero ima masa, občinstvo; koncepcijo med zdravo realnostjo in koncepcijo ložnega idealizma. Komedijsant ostane vedno komedijsant, on nima resničnih čustev, vse na njem je samo poza.

Ker je Edera noseča, povzroči splav, da ne bi prišel na svet otrok, sličen svojemu očetu. Radi splavljenja pride pred sodišče, kjer jo brani Bitter tako

spretno, da jo sodišče oprosti kazni. Toda Edera se mu kljub temu ne more več približati. Zanj ne pomeni Bitterjev obrambni govor nič drugega nego novo ulogo, o čemur jo popolnoma uveri prizor, v katerem ponavlja Bitter obrambni govor doma pred ogledalom. Bitter roti Edero, da mu ni življenja brez nje. »Če je res, kakor praviš,« odvrne ona, »tedaj vzemi ta samokres in ustrelj se!« Bitter zmaje z rameni in odide v gledališče. Edera ga pozna boljše nego se pozna sam. On jo zares komedijsant, nezmožen vsakršnega iskrenega dejanja. Ker nima hrtitence, se ume znajti v vsakem položaju. A baš to je pravo komedijsantstvo.

Sijajna novinarska prireditve

REKORDEN OBISK KONCERTA V PRID NOVINARSKEGA POKOJNIN-SKEGA SKLADA.

Ljubljana, 2. decembra.

Ljubljana že dolga leta ni videla tako sijajno obiskanega koncerta, kakor je bil sinočni koncert, ki ga je priredila s pomočjo ljubljanske glasbene elite tukašnja sekcija Jugoslov. Novinarskega Udruženja v korist svojega pokojninskega sklada. Pokazalo se je, kako priljubljena in popularna je že postala ta tradicionalna novinarska prireditve, ki enkrat na leto združuje vse sloje ljubljanskega prebivalstva brez razlike stanu in stranke: dobrodejna oaza premira in harmonije v vsakodnevnem političnem in socialnem boju. Prireditve pa je tudi pokazala, da upoštevajo za tedi najširši sloji — ažno delo novinarjev, teh anonimnih delavcev, ki jih le malokdo osebno pozna.

Naval na koncert je bil naravnost ogromen in občinstvo je napolnilo prostorno dvorano z balkoni vred dobesodno do zadnjega kotička. In vedno so se prihajali novi, ki pa niso mogli več dobiti vstopnic. Par sto se jih je moralo viniti. V dvorani sami je vladala prava gneča, tako da priča o veliki disciplini naše publike, da ni prišlo do kakšne nesreče in ne do nikakega incidenta. Zastopane so bile vse oblasti in korporacije, skoro vse organizacije. Nemogoče je navesti vse reprezentante in oddelke, neomogoče zato, ker se vsled ogromnega navala sploh ni dalo navzočih pregledati. Zato naj omenimo le nekatere. Prisostvovali so koncertu med drugimi: velika župana dr. Batič in Sporn, češkoslovaški generalni konzul dr. Beneš, avstrijski generalni konzul dr. Strautz, italijanski generalni konzul marchese Paterno di Sessa, belgijski konzul ravnatelj Dr. Jar, portugalski konzul Strucelj, mestni gerenti dr. Pac, Turk in Likozar, zastopnik divizionarja generala Stojanovića polkovnik Nedeljković s številnimi oficirji, finančni delegat dr. Savnik, načelnik oddelka za trgovino in industrijo dr. Marn, protojerej Janković, evang. župnik Lange, zdravstveni šef dr. Katičič, predsednik viš. dež. sodišča dr. Babnič, rektor univerze dr. Hunterčičar z mnogimi vseuč. profesorji, vodja prosvetnega oddelka dr. Pestotnik, bivši župan dr. Perić, predsednik trgovske zbornice Ivan Knez, predsednik notarske zbornice Hudovernik, predsednik odvetniške zbornice dr. Majaron, predsednik ljubljanske borze Jelacin, direktor šumske uprave dv. svet. Rustja, ravnatelj drž. žel. Vrečko, poštini direktor dr. Debeljak, bivši predsednik deželne vlade dr. Brejc, gledališki intendant Hubad, predsednik Glasbene Matice dr. Ravnikar, predsednik Ljublj. kred. tne banke dr. Triller, predsednik oz. predstavnik vseh drugih ljubljanskih denarnih zavodov, ravnatelj Tr-

boveliske družbe Skubec, viš. drž. pravdnik Domenico, prvomestnik CMD dr. Seneković, starosta Sokolskega saveza Engelbert Gangl, tajnik francoskega konzulata v zastopstvu odsotnega konzula de Flache-a, izredno številni zastopniki ljubljanskih glasbenih in umetniških krogov itd. itd. Da so s svojo navzočnostjo po-častile novinarsko prireditve naše narodne dame z go. dr. Tavčarjevo in dr. Zorjavovo na čelu, je pri njihovi splošnoznani naklonjenosti do vseh humanitarnih prireditev umevno.

Bogati in pestri koncertni spored, ki je tako po svoji sestavi kakor po izvajajočih umetnikih vplival tako izredno privlačno, je otvorilo reorganizirano Orkestralno društvo »Glasbene Matice«, ki je nastopilo ta večer prvič v svoji novi zasedbi, katere kaže že po številu domačih moči velik napredek. Nadebudni dirigent in komponist g. L. M. Škerjanč omenja za Orkestralno društvo gotovo mogočno pridobitev. Pod njegovo taktirko je orkester proizvajal Griegovega »Pastirja« in Debussyjev »Danse sacrée et danse profane« točno in poslušno; zvenel je enotno ter je napravil utis harmoničnega glasbenega telesa. Orkester in dirigent sta žela navdušeno priznanje.

Drugi je nastopil »Slavec« pod taktirko mladelega komponista Brnobičeva. Zapel je po eno Adamičovo in Brnobičovo pesem, ogrel z njima občinstvo in dosegel splošno odobravanje.

Z viharim aplavzom je bila že ob nastopu pozdravljena gospa Vilma de Thierry-Kavčnikova, ta z redkim temperamentom in čustvenostjo ter globokim muzikalnim pojmovanjem obdarjena umetnica. S svojim temno barvanim, prijetnim glasom je tako navdušila občinstvo, da je morala dodati še tretjo pesmico. Vihar aplavza se je stopnjeval do viska, ko so novinarji podarili veliki umetnici skromen šopek v znak priznanja in zahvalnosti.

Po pavzi je nastopila »Ljubljana«, ki se je pod pravim vokalnoglasbenim pojmovanjem svojega novega pevovodje dr. Kimovca presenetljivo dvignila in razvila. Zela je za oba svoja komada zasluženo in splošno priznanje.

Da je bil naš koncertni in gledališki ljubljeneec Julij Betetto sprejet z nepopisnim aplavzom, čim se stopil izza zastera, ni treba še le povdarjati. Zapel je, kakor zna to le on, tri pesmi, a občinstvo je hotelo še in še. Moral je dodati še četrto in to zopet ponoviti.

Ploskanje in vzklikanje se je še le poleglo, ko so začeli nastopati pevci in pevke »Ljubljanskega Zvona«, ki je koncertni vzpored zaključil. Pod vodstvom neumornega Prelovca je zapel tri pesmi; vse tri so znova razvzele občinstvo in priborile popularnemu zboru in pevovodji silve odobravanja.

Oba solista je spremljal na klavirju prof. Ravnik z globokim čustvovanjem in finim muzikalnim razumevanjem. Prof. Ravnik je kot spremljevalec umetnik svoje vrste; tem večje priznanje, ker je iz posebne naklonjenosti vskočil še le v zadnjem trenutku.

Koncertne točke so se vrstile z veliko preciznostjo, tako da je občinstvo kljub gneči in sopari in kljub dolgem sporedu vztrajalo do konca. Velik deli gostov pa je ostal še tudi pri prijateljskem sestanku, ki je sledil koncertu in pri katremur je v splošno zadovoljstvo neumorno svlrala godba Dravske divizije. Aranžma in postrežbo pri bifejih so ljubezivo prevzele ljubljanske narodne dame, zastopnice naših ženskih društev, ki so s svojim požrtvovalnim sodelovanjem mnogo pripomogle k splošnemu slajnemu potku prireditve. Ob živahni in skoz in skoz dostojni zabavi, pri kateri se je razvil tudi ples, so le prehitro potekale ure, tako da je bila dvorana še polna, ko se je bilo treba že raziti.

Prireditve ni kalila nobena disharmonija. Upamo da so z njo zadovoljni vsi udeleženci, kakor smo zadovoljni novinarji, ki smo hvalili vsem sodelujočim in hvalili Ljubljani, ki se je tako sijajno odzvala našemu vabilu.

Allotria z novinarske prireditve

Kar dva praznika zapored, to je pa že od sile. Gospodov dan in Narodni blagdan, kam pa pridemo! Saj je ob navadnih nedeljah človek ne vé, kaj bi, ako nisi turist, nedeljski lovec, prazniški zaljubljenec ali kaj sličnega. Kratkotamo, za resnega ljubljanskega podanika so nedeljski popoldnevi neznošno dolgočasni, in če bi zvečer ne bilo narodnih prireditev, kinematografov in kolov v Krapeževi kleti, bi se klicaji pisal v svoj koledarček kakor davni imperator magnifikus Titus Romanus: »Nedeljo sem izgubil!« To nedeljo smo pa bili ravno pred prvim in smo jo mahnil na srečno prirejeno akademijo Sokola Dve v Narodnem domu. Akademijo smo po naključju zamudili in smo torej od kolov prišli naravnost k domači zabavi. Ampak je bilo jako lepo, tudi plesalo se je in ker je tudi vino bilo čisto pitno, smo o polnoči sklenili: Danes je prvi december, narodni praznik, pa pojdemo zvečer na novinarsko prireditve. In smo napravili vozle na robec, da ne pozabimo, ker vstopnice principijelno ne kupujemo v predprodaji. Ali smo se to-

krat vrezali. Milost božja, ne le da sem navzlic vozu prespal popoldan in zamudil pol akademije, ampak sploh sem se komaj pobotal z novinarji, da so me še spustili v nabasno dvorano, in pa z garderobierjem, da je ljubezno privesil mojo zimsko suknjo k nežnemu damskemu plašču, ki edini v vseh peterih garderobah ni imel družnine.

Vsa čast prirediteljem, sotruidnikom in ljubljanski publikii, ampak vročina v uniojski dvorani je bila neznošna. Vsaj zame, ki obrajtam komodnost bolj kakor brezalkoholne pijače in se ob svečanih prilikah navdušim kakor se spodobi. Pa da se ne bi bil navdušil na taki tradicionalni impozantni prireditvi kakor je bila novinarska! Sijajno je bilo na celi črti, program izbran, publika hvaljezna in ploskočeta — vse priznam, toda vročina ni bila zame in sem iz spodobnega navdušenja kmalu vzdrljal do kraja akademije. To človeka posebnost je, če moraš z nosom riti v hrbet svojega sprednika in vdano poslušati, pa se ne utegneš razvedlati po dvorani, kakor srečna publika na galeriji, ki neovirano broli z očmi po gneči v dvorani in do končnega programa prouči vso elito v prvih sedežih. Na novinarski akademiji je pa tudi bilo kaj gledati, kakor men-

da drugače nikoli v letu.

Kako ste se pa potem zabavali? Jaz izborni. Ste vlovili mizo in stole? Pijali tudi? In družbo tudi? Jaz sem moral nanjo, namreč na pijačo, čakati pol laškega leta, kakor je dejal kolega Lipa, ki se je jezil mesto mene, da siračno ni bil žejen in mu sploh nikoli ni prav; če ni dosti ljudi na kaki prireditvi, mu je pusto, če jih je toliko kakor na novinarski, pa on in mi z njim vedno poslednji dobimo, kar prvi naročimo in urgiramo. Kolega torej godrnja in se z njim izborni zabavamo. Tako je bilo tudi to pot. Ko pa smo dobili literček vina in sifona poleg za ožejanje, smo imeli na mizi že tudi malo manj ko ducat žunkovih zemlje in v vsaki gubnici krizavice; vse v prid Novinarskemu udruženju, veste! In plesali smo tudi, kolo, valčke in še kaj; neznanost pa nas je grizlo, da nam tango tudi letos še ne gre od rok ali bolje od nog in huppa-huppa smo še tudi ne. Mislim na, ki smo bili pri mizi. Čudno je to, tudi pri modnih plesih smo za eno sezono zapozneli. Drugi v Ljubljani vse spet znajo in so se neštivilni pari tudi na novinarski prireditvi kar najbolj izkazali. Toliko radovedno smo ogledovali huppa-huppa, ampak je bila taka

gneča, da še danes ne vem, kako gre do takti. Sploh smo vrlo mnogo debatirali o novih plesih, kadar nas je po dvoje, troje obsedel pri mizi in kakor je že običajno, da tisto najraje krtiziramo, česar sami ne znamo. Tem fatalnejše je seveda, če huppa-huppa zamenjaš s hipp-hipp-hurra, kakor se je meni zgodilo.

Urice so strašno naglo minule in pri razhajanju je naravno naša družba bila zopet poslednja. Zadržali pa smo se silno dostojno vso pot, niti v bar nismo silili, dasiravno smo spotoma doznali, da je poln. Na črno kavo pa smo jo še mahnil nekam, ampak črna kava ni, da bi jo opravljal, kakor tuli ne kisle kumarice. In se niti vsega že dobro ne spominjam, ker sem se zjutraj zbudil brneče glave, z najhujšimi impresijami in trdim sklenom: prihodnje leto, če Bog da, me ne bo manjkalo na zopetni novinarski akademiji! . . . Le eno študiram: včeraj sem pri mizi zopet napravil vozle na robec, pa danes zastoj in zaman utrlbam, za kaj sem ga zavezal. Aba.

Poravnajte pravočasno naročnino za »JUTRO«!

Gospodarstvo

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (2. t. m.)
Pšenica: baška, 79 kg, 2 odst. 2 vagona 400; baška, 76 kg, 4 vagoni 405; baška 75 — 76 kg, 2 vagona 400. Turšica: baška, 19 vagonov 180 — 186; baška, uležana, 10 vagonov 240; sremska, 3 vagoni 185; sremska, za decembar, 5 vagonov 190. Moka: «0», 595; «0s», 600; «6», 405 — 410 (moke skupno 6 vagonov). Otrobi: baski, v jutrnih vrečah, 4 vagoni 170. Tendence čvrsta za pšenico in moko, za turščico stalna.

Sarajevski trg (30. novembra): Turšica 3 Din, oves 3.50 do 4, kaša 4, fižol 3.50 do 6, pšenica 4, kostanj 4, krompir 2, repa 2, čebula 4, jabolka 6 do 10, zelje 2, grozdje 12-20, moka 5-6.50, turščina moka 3.50 do 4, riž 9 do 12, orehi 10, orchi jedra 32, sladkor v sipi 16, v kockah 18, kava 52 do 72, kruh beli 6.50, črni 5.50 za 1 kg.

Dunajski goveji sejani (1. t. m.) Dosegon 2695 komadov; od tega 599 domačih, 880 madžarskih, 133 češkoslovaških, 362 jugoslovenskih, 495 rumunskih, 199 nemških in 27 danskih. Cene so se prično obdržale. Notirajo za kg žive teže v tisocih aK: voli 12.5 — 19.5 (izjemno 24), biki 12.5 — 17, krave 12 — 16, slabša živina 7 — 11.5.

Jugoslovensko - avstrijska pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. Z Dunaja poročajo: Jugoslovensko-avstrijska trgovinska pogajanja so sedaj pri določanju carinskih postavk. Predsednik jugoslovenske delegacije Sava Kukić se je podal v Beograd, da se tam razgovori s strokovnjaki o pogodnostih v carinskih tarifi. Pogajanja bodo približno v dveh tednih zaključena.

Donavsko - savsko - jadranska železnica. Z Dunaja poročajo: Te dni se je vršila tu seja upravnega sveta Donavsko-savske-jadranske železnice (prej južne železnice). Seje so se udeležili tudi zastopniki pariškega komiteja. Predsednik gen. direkcije dr. Fall je poročal o tekočih zadevah in o stanju obilgacijske železnice. Od pogodbenih držav so Avstrija, Madžarska in Italija izvršile pogodbeno plačila, dočim Jugoslavija še vedno zaostaja s plačanjem anuitet.

Za gradnjo železnice Bakar-Krajevica. Prometni minister Stanić je sprejel zastopnike občin Bakar, Bakarica in Sušak, ki so mu izročili spomenico, v kateri zahtevajo izgradnjo proge Bakar-

Krajevica, ki je bila svoječasno projektirana.

Kartel tvornic spirita in kmetijskih žganjarij. Iz Beograda poročajo, da se je na skupščini vseh tvornic in rafinerij spirita ter kmetijskih žganjarij naše države sklenil enotni poslovni sindikat. Za predsednika sindikata je izvoljen zagrebški veleindustrialec g. Vladimir Arko. Na ta način je ustanovljen zopet eden novi kartel, ki bo, kakor poročajo, v najkrajšem času cene nekoliko povišal.

Centralna kreditna banka v Beogradu. Pri beograjskem trgovinskem sodišču bo 31. decembra narok za sklepanje poravnave Centralne kreditne banke. Prvi narok je bil preložen, ker je dolžnik ponudil nove pogoje za poravnavo.

Skok cen pšenici in moki beležijo poleg našega tudi druga inozemska tržišča razen Amerike, ki je v cepah nekoliko popustila. Vzrok temu precejšnje povpraševanje po pšenici na raznih svetovnih tržiščih. Posebno na dunajskem tržišču so cene čvrste.

Dobava moke. Dne 6. decembra se bo sklenila pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu direktna pogodba za dobavo 260.000 kg pšenične krušne moke; dne 11. decembra pa se bo vršila istotam ponovna ofertalna licitacija glede dobave 660.000 kg pšenične krušne moke. — Predmetni oglas je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Ustanovitev borze južnega sadja na Reki. Na Reki se pripravlja ustanovitev borze južnega sadja. Pravila se že izdelujejo.

Avstrijske milijardne insolvence. Z Dunaja poročajo: Trgovinsko sodišče je otvorilo poravnalno postopanje proti firmi Bernauer Zwirnerei und Strickgarnfabrik v Schafwiesenu. Pasiva znašajo okrog 10 milijard aK. — Dalje je otvorjeno poravnalno postopanje proti Zvezi dunajskih mesarjev za prodajo stranskih produktov. Pasiva znašajo okrog 12 milijard aK. Firma ponuja 25 odstotno poravnalno kvoto.

Avstrijski zakon o bančnih koncesijah. Avstrijski finančni odbor je sprejel dopolnilni zakon o bančnih koncesijah. Zakon je bil sprejet z določbo glede razpuščenja denarnih družb trajajočo le tri leta. Ta določba pove v glavnem: Ako ima vlada povod za naziranje, da je pri kakšni denarni družbi vsaj polovica temeljne glavnice v resnici izgubljena, je opravljena, da preišče finančno stanje

družbe potom zaupnikov. Na podlagi mišljenja teh zaupnikov je potem odločiti, ali naj se družba razpusti.

Letina tobaka v Turčiji se ceni letos na 50 milijonov kilogramov napram 25 milijonom v prejšnjem letu. Mnogi so mišljenja, da znaša pridelek tobaka celo 60 do 70 milijonov kilogramov.

Borza

2. decembra:

LJUBLJANA. (Prve številke denar, druge blago, v oklepajih zaključki). **Vrednote:** Celjska posojilnica 210 do 211 (zaključek 210), Ljubljanska kreditna 220 do 0, Merkantila 124 do 125 (zaključek 124), Praštediona 0 do 900, Strojne 130 do 150, Split 1470 do 1480, Nihag 0 do 63.5, zadolžnice Kranjske 0 do 90. — **Blago:** les: remeljai, 4 m dolžine, 6-6, zdravo, dobro žagano blago, franko meja, 2 vagona 654 do 660 (zaključek 654); hrastovi plohi, I. in II., 2,00 m, 53 mm, franko meja 1250 do 0; deske 18 mm, I., II., III., franko meja 580 do 0; hrastovi pragi, 1,80 m dolžine, 24-14, franko naki, post. 38 do 0; hrastovi frizi, 6, 7, 8, 9, franko meja 1450 do 0; hrastova drva, suha (ogledano), franko meja, 1 vagon 29 do 30 (zaključek 29); poljski pridelki: pšenica: domača, franko Ljubljana 400 do 0, baška, pariteta Ljubljana 0 do 455; turščica: nova, december, franko Postojna trans., 6 vagonov 240 do 245 (zaključek 245), sremska, franko nakladalna post., gar. 0 do 190, srbijanska, par. Beograd, gar. 0 do 180, februar-marec, p. kasa, 0 do 190; laneno seme, franko Ljubljana 700 do 0; otrobi, srednje debeli, franko Ljubljana 0 do 240; stročnice: fižol: ribničan, orig., franko Ljubljana 420 do 0, ribičan, očičen, b-n, franko Postojna trans. 0 do 520, prepelihar, očičen, b-n, franko Postojna trans. 0 do 590, prepelihar, orig., franko Ljubljana 485, mandolon, orig., franko Ljubljana 390 do 0, mandolon, očičen, b-n, franko Postojna trans. 0 do 490, rjavi, orig., franko Ljubljana 410 do 0.

ZAGREB. Na efektnem tržišču položaj nespremenjen. Največ poslov je bilo v Vojni škodi. — V deviznih tendenca mlačna. Povpraševanje je bilo manjše nego ponudba. Izjema je bila le izplačilo Milan, v katerem je bila ponudba nekoliko slabša. Tečajji so večinoma oslabele. Porasel je neznatno le Milan in New-York je ostal nespremenjen. Curih je oslabele, ker je mednarodno slab. Promet

je bil srednji. Notirale so devize: Amsterdam 2700 do 2780, Dunaj 0.006 do 0.008, ček 0.0059 do 0.0070, Budimpešta 0.003 do 0.005, Bukarešta 35.5 do 38.5, Italija izplačilo 297.25 do 300.25, ček 297 do 300, London izplačilo 317.75 do 320.75, ček 317.5 do 320.5, New-York ček 63.1 do 69.1, Pariz 373.5 do 378.5, Praga 205.25 do 208.25, ček 205.1 do 208.1, Sofija 48.5 do 51.5, Svica 1325 do 1335; valute: dolar 67.25 do 68.25, aK 0.0099 do 0.0089, francoski franki 0 do 372.5, lire 0 do 297.5; efekti: bančni: Trgo 29 do 30, Eskompina 107 do 108, Hipo 58 do 59, Jugo 101 do 102.5, Ljubljanska kreditna 217.5 do 220, Praštediona 890 do 900, Slavenska 84 do 85, Šrpska 136 do 138; industrijski: Eksploatacija 78 do 80, Isis 65 do 66, Nihag 50 do 52, Slavonija 60 do 72, Trbovlje 450 do 0; državni: 7 odst. posojilo 65 do 66, Vojna škoda 125 do 127.

BEOGRAD. Tendence mirna. Promet srednji. Notirale so devize: Dunaj 0.00667 do 0.00675, Berlin 16.4 do 16.6, Budimpešta 0 do 0.003, Bukarešta 33.5 do 35, Italija 298.75 do 299, London 318.5 do 319, New-York 68.6 do 68.7, Pariz 377 do 378.5, Praga 206 do 206.75, Sofija 50 do 50.75, Svica 1326 do 1329; državni papirji: 7 odst. posojilo 60.5 do 61, agrarne 24 do 25, Vojna škoda 141.5 do 142.5.

Sport

OBCNI ZBOR S. K. ILIRIJA.

Sportni klub Ilirija v Ljubljani ima v svojo svoj občni zbor. Pri nas je mnogokrat med članstvom premalo zanimanja za občni zbor ter se običajno ne upošteva, da je baš občni zbor mesto, kjer more članstvo uravnati smer svojemu klubu, kjer je mogoče dobiti zbran pregled preko delovanja v pretekli dobi in kjer lahko članstvo samo lahko uveljavi svoje želje za klub. Zato je potrebno, da se zbere članstvo vsaj enkrat na leto in da pokaže svoj interes na organizaciji. Ilirija predstavlja danes klub, ki zavzema med sportnimi klubi tudi v pogledu organizacije vodilno mesto, ter je njen notranji ustroj z ozirom na številne in močno razvite posamezne sportne in gospodarske sekcije izredno obsežen ter nudi interesantno sliko, koliko podrobnega in velikega dela se tekom leta izvede le v enem samem klubu. Ilirija, ki ima danes sportni prostor za nogomet, atletiko in bazeno s higienično garderobo in kopalnico, krasen teniški prostor in drsališče z lastno garderobo, predstavlja poleg svo-

jih sekcij za plavanje, smuški sport in žensko atletiko sistematično urejeno delo za prosep in povzdigo naše mladine in našega sporta samega. Zato pozivamo vse svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži občnega zbora ter sodeluje pri nadaljnjih načrtih za bodoče leto. Odbor.

NEDELJSKI NOGOMET.

ZAGREB: Prvenstvene tekme zadnje nedelje so končale z nastopnimi izidi: Gradjanski : Sparta 4 : 1 (2 : 0). Gradjanski te svoje zadnje prvenstvene tekme ni smatral baš resno, vsled česar je tekma bila tudi precej nezanimiva. Croatia : Viktorija 1 : 1. Atena : Zagreb 3 : 0. — Prijateljske: Gradjanski : Slavija (Osijek) 4 : 0 (1 : 0), Viktorija : Ilirija 3 : 0, Hašk : Makabi 6 : 1, Hašk : Železničar 4 : 3.

BEOGRAD: Zagrebška Concordia je oba praznika gostovala v Beogradu. Bila je obkrot od BSK, poražena z 1 : 0 in 4 : 2.

DUNAJ: Nedeljske prvenstvene tekme v I. neamaterski ligi so prinesle vsled porazov favoriziranih moštev velika presenečenja. V nastopnem rezultati: WAC. : Rapid 2 : 1 (1 : 1). Amateure : Rudolfs hügel 5 : 0 (3 : 0). Vienna : Simmering 3 : 2 (2 : 1). Admira : Wacker 4 : 0 (3 : 0). Hakoah : Slovan 3 : 1 (1 : 0).

Ta rezultat je dvignil Hakoah na drugo mesto prvenstvene tabele. — V II. neamaterski ligi so končale tekme: International : Vorwärts 06 7 : 1, Floridsdorfer A. C. : Ostmark 1 : 0, Hertha : Germania 0 : 0, WAF. : Bewegungsspieler 2 : 1, Weisse Elit : Sturm 07 2 : 0. — V I. amaterskem razredu so bili uspehi sledeči: Simmeringer Sportvereinigung : Strassenhahner 1 : 1, Bewegung XX. : Donau-stadt 2 : 1, Sturm 14 : Gersthof 1 : 1.

BRNO: Blue Star : Sportklub (Dunaj) 2 : 0.

BRATISLAVA: Sportklub (amaterji) Dunaj : reprezentanca Bratislave 3 : 2.

PRAGA: Slavia : Wacker (München) 4 : 0.

BORDEAUX: F. C. Karlsruhe : Passidienne 7 : 2 (2 : 0).

Jugoslovanski avtomobilski klub, sekcija Ljubljana, ima svoj redni letni občni zbor 15. decembra t. l. ob 5. popoldne v prostorih restavracije «Slon» v Ljubljani. — Odbor.

JZSS. Redna seja upravnega odbora se vrši v četrtek, 4. t. m. ob 8. uri v kavarni Emona, damski salon.

Lastnik in izdajatelj: Konzorci «Jutra». Odgovorni urednik: Fr. Brozović, Tisk Delniške tiskarne, 4. d. v Ljubljani.

Razglas.

Zupanstvo občine Bled razpisuje oddajo restavracije v Zdraviliškem domu na Bledu za dobo treh let 1925./1927.

Vsi pogoji se dobe med uradnimi urami v občinskem uradu na Bledu. Ponudbe je vložiti najkasneje do 31. decembra 1924. pri imenovanem uradu.

Zupanstvo občine Bled dne 27. novembra 1924.

Ameriške in druge inozemske zadeve

urejuje dr. IVAN ČERNE
Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva c. 6/1, Ljubljana

Osrednja vinarska zadruga za Jugoslavijo, r. z. o. z.

v Ljubljani, v staroznani Javčičevi kleti, Celovška cesta št. 77 (Sp. Siska) priporoča svoja

prvovrstna vina

Sprejme tudi provizijskega potnika. Ponudbe je nasloviti na zadrugo, Kongresni trg št. 2. 6614a

Terezija Horn

roj. Štepic
v nedeljo dne 30. novembra po kratki bolezni preminila.

Pogreb se je vršil včeraj dne 2. t. m. iz hiše žalosti v Kladezni ulici št. 18 na pokopališču k Sv. Križu.

Pokojnico ohranimo v hvaležnem spominu.

V Ljubljani, dne 1. decembra 1924.

Žalujoča rodbina.

Ing. R. ROESSER, Ljubljana, Giedališka ul. 4/III
Lokomobili | Polnojarmeniki | Dvigala
R. Wolf A. G. Magdeburg-Buckau | Pini & Kay Wien | F. Wertheim & Co. A. G. Wien

Dr. Heiderov zobni prašek, škatlica 3 Din
Anotherin, rdeča ustna voda 12 Din
Ustna voda à la Odol 15 Din
Razkužuje, osvežuje!
V zalogi samo v lekarni na Vrhniki in v Ljubljani pri P. Magdić (nasproti glavne pošte).

Ažurira in entla
volno v vseh barvah 1903/a
Toni Jager-Černe
Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

ZARVALA.
za mnogobrojne izraze sočutja in izkazano sožalje ob smrti našega nadsva ljubljenelega soprega, očeta, sina, brata, svaka in strica gospoda
Franca Obrana
Posebno se zahvaljujemo gosp. starosti nadzorniku J. Boragi in g. uradniku J. Svetlinu za izkazano nam dejansko podporo. Nadalje se zahvaljujemo pred. duhovniku, «Sokolu» za častno spremstvo in darovanje vencev, potem Jeseniški sokolski godbi za ganljive žalostinke, delavstvu in končno vsem, ki so spremlili našega nadsva ljubljenelega pokojnika v tolikem številu k večnemu počitku.
Na Javorniku, dne 1. decembra 1924.

6669/a Žalujoča soprega in starši.

Za Miklavža SO Bizjakovi KEKSI
najprikladnejše in najcenejše darilo
Gospodarska in najcenejše Marijin trg
cesta št. 7. št. 2.

Pomočnika modne galanterije
dobrega branžerja za izložbe in detajlnega prodajalca, z znanjem slovenskega in nemškega jezika, sprejmo takoj modna trgovina v Mariboru. Plača in provizija po dogovoru. Pisarne ponudbe z navedbo dosednjega delovanja, točnega naslova, po možnosti tudi s sliko, e poslati najkasneje do dne 10. decembra 1924. na upravo «Jutra» v Mariboru pod šifro «Pomočnik galanterije».

SALAMA
prve vrsti, nova roba posve zrela dobiva se svuda
Prva hrvaška tvornica salama, sušena mesa i masti
M. Gavrilović-a sinovi, d. d. Petrinja. 2054a
Generalno zastupstvo za Slovenijo: R. Bunc in drug Ljubljana, Celje, Maribor.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju).
Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prednjam in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon 40, 457 in 548
411/a

Mali oglasi

Stane vsaka beseda 50 par. Za »Mali oglasi« se računa vsaka beseda 1 Din. — Priročje se ne plača, ampak se plača pri oddaji. Plača se lahko tudi v zbiranju. Na vprašanje odgovarja uprava le, če je vprašanje priročje znanka. Na odgovor ter manifestacije pristojnost 0 Din.

Obiti

Slike za legitimacije
Izdeluje najboljši fotograf
Hugon Hübner, Ljubljana,
Valvasorjev trg. 1947

Popravila punč
se skrbi solidno klinka za
punčev v Ljubljani, Nunska
ulica 19/11. 25537

Pekarna
dobro ideja, je takoj za pre-
vesti v večjem trgu na Št.
Jerskim. Naslov pove uprava
»Jutra«. 25760

Službe

Pletilka
se takoj sprejme za izdelavo
nogavic. Naslov pove uprava
»Jutra«. 25441

Trgovskega
poslovanje ter potiska in
vsestransko izurjeno prodaj-
aljo, posebno pa v modni
stroki, sprejme v stalno ali
časovno službo trgovca in
manufakturne trgovine v
večjem kraju Slovenije. —
Ponudbe s referencami na
upravo »Jutra« pod »Stalno
službo«. 25555

Kovarski pomočnik
smolen izdelovanja sekir se
sprejme takoj. Ponudbe v na-
vedbo plače proti pravi hrani
in stanovanju se pošlji na upr.
»Jutra« pod »Futina«. 25707

Vajenca
pridnoča in postojnega sprej-
me Franc B. A. Ljubljana,
Cankarjevo nabr. 6. 25698

Skladiščnik
vojašinske proš. na prosto 22
do 24 let star se išče. Reflek-
ti se samo na ose, kateri so
izučeni v špičerski stroki in
imajo voljo izobražiti se za po-
stila. Prednost imajo oni, ka-
teri so se izučili na delu. Se-
ma pisane ponudbe na trdiko
»Alko«, Ljubljana. 25682

Samostojna gospodinja
poštena, spretna kuharica, se
sprejme k plačnemu upravniku
samcu. Oglasi se je do 10. do-
12. dopoldne v trgovini A.
Šinkovec nasl. K. Sosa, Ljub-
ljana, Mesni trg št. 5. 25684

Prodajalka
spretna, večja modne stroke,
se sprejme takoj. Predsta-
viti se je osebno od 10. do
12. dopoldne v trgovini A.
Šinkovec nasl. K. Sosa, Ljub-
ljana, Mesni trg št. 5. 25684

Pisarniška moč
smočna slovensčina, franco-
ščina in nemščina, se išče
za takoj. Ponudbe pod šifro
»Priloge« na upr. »Jutra«. 25802

Fotografski vajenec
niti vajenka, se sprejme za
fotografiranje J. Pogacnik na
Aleksandrovi cesti 3. Pošlje
se izotom. 25811

Vajenca
za tapetirsko obrt sprejme
proti takojšnji plači Radovič
Radovan, Krekov trg 25499

Prodajalka
mešane stroke, se sprejme
takoj na delu. — Pisane
ponudbe s referencami na
upravo »Jutra« pod šifro
»Dobra moč 3«. 25755

Išče se zastopnike
za mesta Maribor Celje, Zagreb
in Karlovac, kateri so pripravi-
ljeni osebno ali potoma avoili
nežnežne razpisavati kemi-
no sredstvo za uničevanje
uridel. — Ponudbe na upravo
»Jutra« pod »Zastopnik 1234«. 25806

Službe
(iščejo)

1. gospa
vajena vseh trgovskih poslov z
znanjem slov. in nem. jezika v
govoru in pisanju sprejme mesto
blagajničarke prodajalke ali ka-
sičnega. Nastop lahko takoj.
Ponudbe sprejme uprava »Jutra«
pod »Vestna«. 2.

Gospodična
vsestransko izobražena, zmo-
žna samostojno voditi trgovino
ter dobro gospodinja, išče pri-
mernejo mesto. Ev. vstopi tu-
di kot družabnica. Ponudbe
pod »Novo leto 25« na upravo
»Jutra«. 25708

Prodajalka
pridna, poštena, išče službo
v trgovini s mehanim blagom
in nastopi lahko takoj. —
Naslov pove uprava »Jutra«. 25454

Za prodajalke
ali blagajničarke
se priporoča mlada, pridna
in zanesljiva gospodična. —
Ponudbe se pošlji na upravo
»Jutra« pod »Zanesljiva 25«. 2

Mesto kontoristinja
nastopim takoj, imam 4 leta
pisarniške prakse, sem veča
strojarska, stenografija in vseh
pisarniških poslov. Ponudbe
pod »Služba na Aloma (Gompa-
ni, Ljubljana. 25581

Gospodična
srednje starosti, spretna v
gospodinjstvu in kuhanju,
želi mesto pri boljšem gos-
podu-samcu ali vdorcu s
1-2 otrokoma. Ponudbe se
pošlji na upravo »Jutra«
pod »Varčna in dobra gos-
podinja«. 25799

Trgovski pomočnik
pošten in spreten, išče mesto
v manufakturni ali špičerski
stroki. — Naslov pove
podružnica »Jutra« v Mar-
iboru. 25614

Prodajalka
izučena v trgovini mehanega
blaga, išče kjerkoli mesto.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25705

Obratovodja
elektrotehnične stroke, želi
mesto spreminiti v samo-
vočno električno centralo. —
Cenjene ponudbe pod šifro
»Elektrika 13174« na upr.
»Jutra«. 25753

Kot pisarniški sinja
ali v drugo primerno stalno
službo želi vstopiti v Ljub-
ljani, izobražen in delaven
moški. — Cenjene dopise pod
»Poznavalec mesta« na upr.
»Jutra«. 25761

Kot hišna
želi sinbne mlada gospodična,
ki gre tudi izven Ljubljane.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod šifro »Hišna«. 25760

Službo hišnika
išče izkušen ključavničar,
oženjen (z 10letnim dečkom).
Dopise se pošlji na upravo
»Jutra« pod šifro »Strogo
soliden«. 25774

Izurjena šivilja
oblek
gre šivat in popravljati na
dom. Kavkova ulica 105,
priloge, levo. 25779

Prijaznih instrukcij
želi trgovski mladenič iz de-
zele. Začetnik želi instrukci-
je pri gospodu ali gospodič-
ni, zlasti v matematiki in
po možnosti tudi v nemščini
ali italijanščini. Instrukcije
želi v področju ali večer-
nih urah. Ponudbe na upravo
»Jutra« pod šifro »Raz-
vedrilo in uspeh sinovskih
dni«. 25818

Prodajnik
Pražilni aparat
za kavo in čito s 2 rešetoma
in milinom vred, malo rabljen,
se radi opustiti trgov-
vine ugledno proda. Marija
Weiss, Kamnik. 25563

Perje
kokoške, gosje in gošji pub
ter različne oddaja vsako množ-
no po smerih cenah trd-
ka E. Vajda, Cankarjevo. 1883

Fotokamera
13 X 18 s 3 dvojnimi kase-
tami in letemi stalištem
proda za 800 Din Rožanc,
Sv. Petra cesta št. 2/11.
(Tomazič). 25644

Razne mlečne
proizvode
od 5 kg dalje na delu raz-
polnija parna mlekarina in
slatana v Virovitici, Dežana-
vac in Sunja. Cene so ale-
dece: čajno maslo 50 Din kg,
trapirovski sir po 25 Din kg,
Din kg, groyer sir po 30 Din kg,
kajmak sir po 18 Din kg
v kranj od 5 kg dalje, im-
perijal sir po 40 Din deset
v zavrtih, Kačkavali origi-
nali Pirotski po 40 Din. —
Se priporoča Anton Kovčič,
Beograd, Terazijski br. 5. 25792

Dvoje sukenj
ena civilna in ena vojniška
črna, se po ugodni ceni pro-
daja. Naslov pove uprava
»Jutra«. 25641

Foto-aparat
10 X 15, Bush aparatistat
»Omnia« F 6 s potrebni-
nam, prodam za 1100 Din.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25617

Ford-auto
zelo dober, se po ugodni
ceni proda. — Naslov pove
uprava »Jutra«. 25619

1 mali benzin-motor
2 HP in cirkularno žago
proda izdelovalca strojev
v Preški-Medvoici. 25690

Jevšovi hodi
1 vagon, kakor tudi 1 va-
gon jesevovih in črnovih
proda Franc Logar, posestnik
v Hrastniku. 25536

Novo mizar. mizo
(Hobelnik) in večje mno-
žine javorovih desk, proda
Janez Altmann, tesar, Kropin,
Gorenjska. 25796

Kompletna oprava
za spalno sobo iz orehovega
lesa, zelo dobro ohranjena,
se proda na Sv. Petri cesti
št. 51/1. Ogleda se lahko od
11.—4. ure. 25623

Violina
stara triglana se proda za
500 Din; črna salonska obla-
ka za 500 Din; jaket, nov
za pier, 400 Din in miska
oblika za 350 Din. Ogleda
se od 11.—12. ure dopoldne
in od 6. do 7. večer. Na-
slov pove uprava »Jutra«. 25813

Otroška postelja
dobro ohranjena, s vložkom
(inrezo), se proda v
Študentovski ulici št. 3/11. 25795

Perzijaner plašč
eleantan in moderen, se
proda. Naslov pove uprava
»Jutra«. 25677

Zidani štedilnik
skoraj nov, se po nizki ceni
proda. Naslov pove uprava
»Jutra«. 25763

Nov zimski kožuh
pripraven za kološnje in žo-
ferje, se po nizki ceni proda.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25765

Košarice
z namiznim sadjem in cre-
tlimi okusno aranžirane —
prodaja vrtnarstva na Po-
ljanski cesti 12. 25757

Kometna snalnica
iz brostovega lesa, s mar-
mornatimi ploščami in ogre-
dalom, se proda za 7000 Din.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25756

Ženski plešč
popolnoma nov (novočen),
velour s kožuhovino, se pro-
da v Ilirski ulici št. 19/1,
denno. 25769

Lov na dežne
plašče
je povzročil dež. Vse zahteva
Lučičeve nepremičnosti dežne
plače zaradi neverjetno nizke
cen. Zaloge Fran Lučič,
Pred škofijo 19. 25768

Ledeni mraz
vam v stalni zimski okoli-
ki jih izostavlja Draga
Swab v Ljubljani, ne pride
do širšega. Cene neverjetno
nizke. 25770

Ugodna prilika!
Proda se več letih analnih
oprav iz trdnega lesa. Pošlje
se v škofiji ulici 13 (na dvo-
rišču pri mizarju). 25381

Kupim
Ježice
letne 1923 ali 1924, združ-
ne suhe, kupim vsako množ-
no. — Ponudbe s navedbo
množine in cene na trdiko
Jakob Paulič, Novo mesto. 25370

Orehove hlode
brez vrta in jake malo er-
casto blago, v debelini od
35 cm naprej in ne zapod
2 m dolgo, kupim k sukce-
sivni dobavi. Ozira se le na
ponudbe v vagonih mu-
zinah s navedbo cene za m.
franko vagon — na upravo
»Jutra« pod »Prima blago«. 25279

Suhe gobe, brinjevo olje
in fišči kupuje po najviš-
jih cenah ter prosi za po-
vsorjene ponudbe trdnika Fr.
Sirc, Ljubljana. 1117

Lokomobil
ca. 20 HP, dobro ohranjeno,
kupim. Naslov pove F.
Skafar, Ljubljana, Rimska
cesta 16. 25299

Vreče iz jute
in oljnatih sode
kupuje kranjska tovarna za
lajeno olje in firneš. —
Hirovat & Komp., Ljubljana,
Vegova ulica 6. 24845

Vsako množino desk
vseh dimenzij, tramo, bukove
tastone in plohe kakor tudi
drugi les kupujem. — Ponudbe
pod »Les« na Anadolni in se
imam zalog »APOLLO«, Ljub-
ljana, Stari trg 19/11. 25673

Bukovega oglja
in drv suhih in pol suhih,
kupim vsako množino, isto-
tako tudi več vagonov iz
manjše, povezanega 1 m dol-
gega, kupim proti takojšnjo-
mu plačilu. — I. Poljanec,
Ljubljana, Slomškova ulica
št. 21. 25803

Kupim kolo
lahko in dobro ohranjeno. —
Ponudbe pod šifro »Tor-
pedo« na upravo »Jutra«. 25762

Bukove prage
normalne dimenzije, 2'60 m
za takojšnjo dobavo, kupim.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Bukovi pragi«. 25763

Šnečijalen les
javor, jasev, oreh, hrastka,
črešnje itd. v hodiščih ali re-
zan, kupim vsako količino.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Štalični hodi«. 25762

Fižol prepehčar
mandoln 10/11, preklar itd.,
kupi Tomc, poštni predaj IV. 25248

Kdor kupuje
kdor prodaja samnja,
oddaja ali išče v našem
nepremičnine
naj se zvezi pred oddajo
v realiteto posredovalci
Josip Saje
Ljubljana, Mesni trg št. 25
2017

Prodaj posestvo
na lepi legi v trgu St. Jurij
ob južni želznici. Posedstvo
obstoji iz enonadst. hiše,
gospodarskega poslopja in
kmetije, vse s ovirami
in v dobrem stanju. Zraven
zelenjavni vrt in dva otala
njive ter 2 urala travnata.
Proda se iz prošne ruke po
nizki ceni. Leskovec Anton,
trg. št. Jurij ob južni žel-
zni Celje. 25772

Pozor!
Trgovci in tovarnarji!
28 orahov zemlje s poslopji,
pripravi za industrijo ali
tovarstvo ker so v bližini
tovarstva, se proda ali da
najem. — Natanežne podatke
daje lastnik Anton Hrvatin
št. 113, Sior. gorice. 24948

Gostilna
s posestvom in gospodarskim
poslopjem, 5 minut od
Ljubljane, se proda. Pošlje se
pri lastniku: Franjo Diman,
Zagorje ob Savi. 25615

Hiša
s zemljiščem in gozdni
parcelami, se proda na Jeso-
ntrah. — Naslov pove uprava
»Jutra«. 25698

Krasno vilo
z okoli 1400 m vrta, v naj-
lepšem kraju mesta, prodam
za 600.000 Din. Stanovanje
kupim takoj na razpolago.
Plačilo pogoj! Najugodnejši
Naslov pove uprava »Jutra«. 25576

Hiša z vrtom
6 in triletni joha sarašene-
ga gozda in travnika, v bli-
žini mesta, se radi selitve
la proste ruke ugodno proda.
Josefa Škofca, Kamnik, Novi
trg 19. 25566

Kolodvorska
restavracija
nova, restavracijska, ob-
stoječa iz 4 sob, kuhinje in
4 prostornih klet, takoj na-
prodaj. Nahaja se tik žle-
cije, na kritični 4 železn.
proga v mestu. — Dopise na
upravo »Jutra« pod šifro
»Velik promet«. 25773

Redka prilika
Proda se visokoprtilična leta
1910. zgrajena hiša v Ljub-
ljani poleg železnice, obsto-
ječa iz veže, 5 sob, 2 kuh-
niji, 2 škrabci in 2 kletski.
Tri sobe imajo parketne,
ostali prostor deloma mehki,
deloma betonirani tlak. Pod
celo kito se nahajata 2 s be-
tonom tlakovani kleti. Na
dvorišču je novo zidan, obok-
an hlev za 8 glave živine,
drvarnica in odprta veran-
da. V hiši je napeljan vodo-
vod s 4 iztoki ter električ-
na razsvetljava v vseh pro-
storih. Poleg hiše je 956 m²
velik sadni vrt, zasajen s
lepim sadnim drevjem in za
melenjavo. — V hiši se vrti
dobro vpetljana vinska trga-
vina ter leži v kleti 350 hl
pragovinskih krasnih sodov,
transportnih sodov je čes
200 hl, kompletna nova sa-
nalka s cermit, nov tovarni
voz in vse za vinsko trgo-
vino pripadajoče potrebščine.
Hiša je cenjena po strokov-
niški arhitekturi brez inven-
tura na 41.000 Din ter se
proda s sodi in inventarjem
vred za 360.000 Din. Hiša
se proda tudi brez inventar-
ja ter se izpravi po deco-
vemu. Naslov pri upravi »Ju-
tra«. 25794

Nova hiša
13 let stara dvkva, na pro-
metnem kraju Maribora, s
trgovino lesa in premoga,
se radi selitve poceni proda.
Stanovanje takoj na razpo-
lago. Naslov: Maribor, Ka-
roška cesta 49. 25011

Vila ali hiša
srednjevelika, s k. kupi.
— Ponudbe na upravo »Jutra«
pod šifro »Takojšnje plačilo«. 25785

Lokali
Dvorana
lepa, svetla, 15 m dolga, 6 m
široka, s parketom, primerna
za pisarne, trgovski lokal,
skladnice ali lepši obrt. —
Sredini mesta, se takoj odda.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25571

Stanovanje
s posebnim vzhodom ter naj-
trkom v Trnovem, se odda
takoj mirnemu gospodu. —
Naslov pove uprava »Jutra«. 25777

Oporemljena soba
se odda solidnemu gospodu
v odlični ali blagi v 214/1.
Naslov pove uprava »Jutra«.
Ogleda se je lahko med 9
do 14. popoldne. 25772

Na hrano in
stanovanje
se sprejme gospod na Sta-
rem trgu 26/111. 25770

Soba
se takoj odda 1-2 gos-
poda. Kje, pove upr. »Jutra«. 25766

Oporemljena soba
s posebnim vzhodom ter naj-
trkom v Trnovem, se odda
takoj mirnemu gospodu. —
Naslov pove uprava »Jutra«. 25777

Velika soba
v sredini mesta, s elektr.
razsvetlavo, se takoj odda
a hrano boljšemu gospodu.
Gospodski ulici 10/1. 25778

Oporemljena soba
s separiranim vzhodom, po mo-
govnosti a hrano, se odda za
takoj. — Ponudbe na upravo
»Jutra« pod »Takoj rabim«. 25780

Družabnik
ali družabnica s kapitalom
od 50-80.000 Din za vrio
dobro obrt na najboljšem
mestu Ljubljane, se išče.
Glavni cilj: odprava po de-
voru. Cenjene ponudbe pod
»Rentable« na upr. »Jutra«
od 15. t. m. 25812

Družabnika
za brezkonkurenčno podjetje
v bližini mesta, iščem, s ka-
pitalom 500.000 Din. — Po-
nudbe pod »Pionersko« na
upravo »Jutra«. 25765

Klavirje
NA OBROKE IN POSODO!
Zaloga naslednjih: Stein-
way, Forster, Bösendorfer,
Ivan Stigic originalni, Ceap-
sa, etc. Uglazevanje in po-
pravlja najceneje, izberne
violine, godala vseh vrst in
strune v velikanski izbiri.

Alfonz Breznik
Ljubljana, Mesni trg št. 3
poleg magistrata. Najstarejša
in najposlednejša trdnika
v Jugoslaviji. 2053

Pianino
v zelo dobrem stanju s iz-
vanredno dobrim glasom, se
proda v Rožni dolini št. 217. 25754

Živali
Psa volje pasme
6-12 mesecev starega, kup-
im. Prednost imajo veliki
in dobri čuvaji. Ponudbe s
navedbo cene na: O. H. d.
Krško. 25466

Kanarčke
»Harzer Edelrolle« pasme
»Wolf Seifert«, izvirne pev-
ce in samice za pisme raz-
polnija Leopold Baebler,
Bled 12. Znamko za odovar-
prosim priložiti. 25590

Mlad pes
volje pasme, ugodno napre-
daj. — Pojasnila se dode pri
oddelku fin. kontrole v št.
11, v Slovenskih gorah. 25816

Sobico
v šiški ali bližini, išče gos-
podinca takoj ali pozneje.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Sobica«. 25539

Oporemljena soba
s posebnim vzhodom, na le-
pem in sračnem kraju, se
oddaja samo boljšemu gospodu.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25780

Stanovanje
obstoječa iz 3 sob, v okolici
Ljubljane, na Gorenjskem do
škofje Loke, v Kamniku ali
pa v Litiji, se išče proti
dobremu plačilu. — Ponudbe
pod šifro »Lepo stanovanje
na delu« na upr. »Jutra«. 25759

Iščem stanovanje
obstoječa iz 3-4 sob in pri-
tikliti v Ljubljani ali v oko-
lici. Najamnika postranska
stav. — Ponudbe na upravo
»Jutra« pod šifro »Stano-
vanje takoj«. 25768

Soba
brez hrane, išče se takoj
2-3 gosposodini. Ponudbe na
upravo »Jutra« pod šifro
»Miri 13179«. 25768

Soba in kuhinja
brez štedilnika, se odda —
event. proda tudi pohisto.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25776

Oporemljena soba
se odda solidnemu gospodu
v odlični ali blagi v 214/1.
Naslov pove uprava »Jutra«.
Ogleda se je lahko med 9
do 14. popoldne. 25772

Na hrano in
stanovanje
se sprejme gospod na Sta-
rem trgu 26/111. 25770

Soba
se takoj odda 1-2 gos-
poda. Kje, pove upr. »Jutra«. 25766

Oporemljena soba
s posebnim vzhodom ter naj-
trkom v Trnovem, se odda
takoj mirnemu gospodu. —
Naslov pove uprava »Jutra«. 25777

Velika soba
v sredini mesta, s elektr.
razsvetlavo, se takoj odda
a hrano boljšemu gospodu.
Gospodski ulici 10/1. 25778

Oporemljena soba
s separiranim vzhodom, po mo-
govnosti a hrano, se odda za
takoj. — Ponudbe na upravo
»Jutra« pod »Takoj rabim«. 25780

Družabnik
ali družabnica s kapitalom
od 50-80.000 Din za vrio
dobro obrt na najboljšem
mestu Ljub

